

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I, 17.

Izhajava vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemani:

za
celo leto naprej 28 K — h
pol leta . . . 13 —
četrt . . . 6, 50 —
mesec . . . 2, 20 —

V upravnilstvu prejemani:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta . . . 10 —
četrt . . . 5 —
mesec . . . 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 140.

V Ljubljani, v soboto 21. junija 1902.

Letnik XXX.

Ljudstvu pravo!

Danes se je sešel deželni zbor, sešel tak, kakršni je. 90 odstotkov ljudstva je po sedanjih pravicah za 2 manj, kakor bornih, na pol bankerotnih, večinoma ljudstvu odtujenih 10 odstotkov.

A v katoliško - narodni stranki živi zavest, da je ona zastopnica ljudstva in da ima slučajno večino nasprotnik samo po krivici, katera je vsemu svetu jasna. Katoliško - nar. stranka čuti svojo moč kot zmagujoča stranka, kot prodirajoč element, kot braniteljica pravice proti krivici, kot zastopnica širokih, zdravih ljudskih mas proti nezdravi hegemoniji liberalnega dela, ki se šopiri samo vsled nenaravnih razmer v naši deželi.

Naše zastopstvo ima resen namen, da začne v kranjski deželi pometati. Gnilobe je dovolj, katero je nakopičil sedanji sistem. Odkrilo se bo marsikaj. Kot prvi korak k temu smatramo načelni predlog, katerega je takoj po otvoritvi vložila naša delegacija:

Nujni predlog

poslancev dr. Šusteršiča in sodrugov glede izpremembe deželnega reda in deželnega volivnega reda.

Uvažujoč, da sta sedanji deželni red in deželni volivni red v svojih bistvenih določbah, sloneča na zistemu neznosnih privilegij posameznih stanov, popolnoma zastarana in naravnost udarec v obraz zdravi pameti ter pravicam ljudstva, predlagajo podpisani:

Deželni zbor naj sklene:

Deželni red in deželnega zbora volivni red za vojvodino Kranjsko se ima spremeniti na temelju načel splošne in enake volivne pravice.

Izvoli se poseben ustavni odsek dvanajstih članov, kojemu se naroči, da nemudoma izdela v predstojećem smislu zakonska načrta in ju v treh tednih predloži zbornici.

V formalnem oziru se predlaga takojšnja nujna razprava v smislu § 21. oprav. reda. Če bi pa zbor nujnosti ne pripoznal, naj se o tem predlogu postopa po § 18. opr. reda.

V Ljubljani, 21. junija 1902.

Velikolaška posojilnica.

Interpelacija poslanca Jakliča in tovarišev.

V današnji seji kranjskega deželnega zbora je poslanec Jaklič postavil naslednjo interpelacijo:

V Velikih Laščah posluje že šesto leto posojilnica. Kakor kaže računski zaključek za minulo leto, posojilnica nikakor ne posluje redno in bilanca, ki jo je izdala posojilnica za 1. 1901, ni resnična, ker med aktiva so vpisana posojila, katera več ne eksistirajo, kar se je pokazalo zadnje dni.

Zgodilo pa se je to le:

1. Posojilnica je tožila Uršulo Adamič iz Ponikev za 200 gld. z obrestmi od dveh let. V torek, ko je imela biti obravnava, pa se je izkazalo, da je njen porok Purkart že pred dvema letoma plačal na roke knjigovodji velikolaške posojilnice Benediku v notarjevi pisarni, kjer je ta uradoval za posojilnico, celo svoto. Za pričo poklicani Benedik je to priznal.

2. V sredo se je dognalo, da je istotako postopal s Purkartom iz Ponikev, ki je bil dolžan posojilnici 500 gld., katere je pa tudi že pred več časom izročil Benediku, a jih ni oddal blagajniku, tako, da je Purkart posojilnici v resnici še sedaj dolžan.

3. Pri tej obravnavi v sredo v uradni sobi velikolaške posojilnice, se je dognalo, da je na ime Purkarta vpisano v posojilniške knjige 100 gld., katerih Purkart nikdar ni prosil in nikdar seveda tudi prejel. Sodni svetnik Šufraj je bil priča teh dogodkov, ko se je Benediku dokazalo to poneverjenje.

4. Posojilnica je tirjala Frana Intiharja iz Crnega potoka za 200 gld., kateri znesek je Intihar že plačal pred dvema letoma na roke knjigovodje posojilnice Benedika.

5. Bilanca posojilnice izkazuje zaostalih 5251 kron, kar je pri stanju posojil v znesku 116.000 kron ogromna svota; ker je Benedik sploh prejemal denar od strank, je gotovo med to svoto dosti tacega denarja, katerega je zapravil Benedik.

6. Ko je Benedik v škodo notarja istotako posloval, ter je ta zasledil te defraudacije, se je ta vknjižil na njegovo posestvo za oškodovano svoto ter ga spodil iz službe; a dasi je bila ta stvar sodišču popolnoma

znana, ni se čisto nič zasledovalo, koliko je ta človek poneveril na škodo strank.

Te defraudacije so bile javna tajnost, a posojilniški odbor je pustil, da je Benedik še nadalje posloval v posojilnici in imel pri defraudacijah prosto roko. Le tako si je moglo misliti, da so mu ljudje zaupali, ker so videli, da mu zaupa odbor posojilnice, v katerem so tudi poštene možje.

Benedik je defraudiral sistematično, kar je dobro znano velikolaškemu sodišču, ki pa vendar ničesar ne stori, da bi se ta človek izločil.

Z ozirom na navedena dejstva vprašajo podpisani:

Ali hoče Nj. ekscelenca gospod deželni predsednik vse potrebno ukreniti, da se pojasni in uredi za ljudstvo velikolaške okolice take usodne razmere?

Tržaške stavke.

Dan na dan poročamo o delavskem gibanju v Trstu. Vsi sloji se gibljejo, vse je nemirno, in iz vseh delavnic, iz vseh zbirališč odmeva klic: manj dela in več plače.

Te misli so seveda tlele že dolgo časa v ljudstvu. Saj kdor pozna količjak delavske stoji tržaške, ki se pehajo v luki ali delajo v tovarnah, slednjič tudi ne more nič drugega pričakovati. Trgovsko mesto s svojim velikim prometom, v katerem vlada kapital kot edina gibalna sila, je pač že po svoji naravi torišče za take socialne borbe. Saj tam se prodaja vse za denar, in tudi človeška delavska sila ni nič drugega, kakor blago, katero se kupi in proda z dobičkom ali z izgubo, kakor pride.

Vendar delavstvo ni doslej znalo pota v javnost. Generalna stavka, katera je s krvjo polila tržaške ulice, je pa zbudila delavsko energijo, in to, kar vidimo še zdaj, ni nič drugega, kakor nadaljevanje februarjskih dogodkov v mirnejši in postavnejši obliki.

Tržaški delavec je bil doslej na tako nizki stopinji, kakor morda ne v nobenem drugem avstrijskem mestu. Ali pogledaš v delavska stanovanja, ali v njih zabavo in v njih življenjske potrebe, moraš priznati, da je to ljudstvo daleč zaostalo v duševnem razvoju. Zdaj pa se je zbudila skrita energija. Butila je najprej na dan v surovi obliki pouličnih demonstracij, in zdaj se pojavlja v vsak dan se ponavljajočih spomenicah in

grožnjah, s katerimi naskakujejo kapitalistično trdnjavo svojih delodajavcev.

V principu seveda mora vsak objektiven opazovalec priznati, da je to gibanje po razmerah izsiljen korak k boljšemu. A dolžnost družbe je, da zdaj pokaže pravi smisel za to gibanje in da ga zna napeljati v pravi tok v blagor skupnosti in delavstva samega.

V nastopu delavstva se kaže pred vsem edinstvo, in sicer tolika, da se ji čudimo. Tu kamnoseki, tam čistilke kave in kadila, tu zidarji, tam mesarji, lekarniški, trgovski, pisarniški uslužbenci — vse se oprijema one ideje, ki jo je vrgel v ljudstvo bučeči generalni štrajk: Ideja, s skupnim ostavljenjem vsega dela v eni stroki prisiliti delodajalce, da se uda delavskim zahtevam.

Tako se je tržaška družba razdelila v dva dela: V enega, ki delo daje in hladno računa, koliko manj in koliko več ima v žepu, ako mu uslužbenci delajo ali stavkajo, in v drugega, ki prodaja svojo človeško moč in hoče prisiliti nasprotnika, da mu zanj kar moči mnogo plača. To je ves in edini motiv tržaških štrajkov.

Odkrito povemo, da pogrešamo v tem gibanju višjega socialnega momenta. Te delavske mase imajo le en cilj: iz blagajne kapitalista dobiti več okroglega; in kapitalist tržaški, brezsrčen petičnik, ima zopet le ta namen, iz delavskih žuljev izžeti kar največ zlatih kapljic. Tako se nagiblje tehnična zdaj sem, zdaj tja, nemirno nihajoč na ono stran, na kateri je večji pritisk.

Kdo pa organizira to delavstvo? Kdo se pri tem trudi, da bi ga postavil na višje umstveno in moralno stališče? Vse, kar dobi delavstvo duševne hrane, ima iz žid. listov, ki se mu sladkajo, da dobe več naročnikov, in pa od socialne demokracije. Krščanske delavske organizacije pogrešamo v Trstu popolnoma, in nacionalizem tržaški sam — bomo odkriti — ni pokazal do zdaj še ničesa, s čimer bi mogel privezati delavstvo v resnici na-se.

Mi opazujemo to gibanje s trojnega stališča: z verskega, narodnega in gospodarskega.

Z verskega in moralnega stališča moramo obžalovati, da se tu od socialnega gibanja popolnoma odločujejo oni, ki bi v tem oziru morali biti voditelji

LISTEK.

Narodovi vzdihi.

Vajen sem, da me sodijo krivo. Uže sem mislil, da »podplat je koža čez in čez postal«. Toda kar delajo sedaj z menoj, tega ne morem prenašati molče.

Skozi dolga stoletja moral sem braniti Evropo pred napadi kulturi sovražnega Turčina. Drugi narodi so delali ob svojem kulturnem napredku, moji sinovi pa so napajali tla slovenskih dežel s svojo srčno krvjo, ko so junaske odbijali Turka. S tem so skrbeli za to, da so drugi narodi v miru se lahko posvečevali kulturnim nalogam. Tako sem pospeševal takrat splošni napredek z življenjem in krvjo svojih sinov in z njih imetjem, katero je pustošil besni sovražnik. In ko so pozneje nastopili mirnejši časi, tudi nisem držal rok križem, marveč v primeri s številom svojih sinov dovelj prispeval k napredku in izomiki, dasi sem živel daleč proč

od znanstvenih središč. Kopitar, Vega, Miklošič in še mnoga druga imena mojih sinov imela so in imajo veljavo med učenim svetom.

Vse to in še dokaj drugega me je tolažilo ter navdajalo s prepričanjem, da nisem zaostal, da takrat, kadar delajo narodi bilancijo o svojem napredku, moja ne bode pasivna, osobito ne, ako se jemlje ozir na skrajno neugodne razmere, v katerih sem živel. Radi teh razmer imenovali so me moji sinovi in njih prijatelji: »Ubogi tlačeni, zatirani narode«. Ponosen sem bil, da navzlic vsemu temu nisem zaostal v napredku, in da mi še celo moji sovražniki niso mogli in ne morejo očitati zabitosti in neumnosti, dasi so mi očitali že vse drugo.

Nekaj časa sem pa opažam neko čudno početje nekaterih mojih sinov, tistih namreč, kateri se imenujejo liberalne. Očitati so mi začeli različne grehote. Tako na primer se je lani na javnem mestu slišalo očitanje, da se širi med slovenskim ljudstvom zalezo-

vanje dedščin, roparsko gospodarstvo in razdivjanost v ljudski duši, da je to ljudstvo posurovelo in poživiljeno, ter da mu je garantirano velikansko pobudaljenje še skozi celo stoletje. To je bila sodba! Preje so me moji sinovi povzdigovali v deveta nebesa, pevali o meni navdušene popevke, sedaj pa taka sodba! »Srce je njih bilo oltar. — Pred bogstvo jaz, zdaj dedščine zalezujoča, roparsko gospodarstvo, v ljudski duši razdivjana, posurovela in poživiljena stvar. In kar skozi celo stoletje mi je garantirano velikansko pobudaljenje! Od kod neki vedo ti možje, da je pobudaljenje garantirano in kedo garantira? Vsak izdelovalec kakega predmeta zanj garantira in določa dobo garancije, to je res, do sedaj pa še nisem nikjer slišal govoriti o kaki garanciji za pobudaljenje.

Toda z veliko doslednostjo očitajo mi liberalci neumnost. Glasilo liberalcev, »Slovenski Narod«, piše o meni v ponedeljek o »do neba segajoči zatelebanosti, ki je bila

od nekdanj jedini steber vpliva, kojega naša duhovščina med masami priprostega naroda vživa«. Nadaljuje pa tako: »Brez omenjene zabitosti bi se ta nezasišani vpliv skrčil... možgane in mozeg je že prepletla s svojimi koreninami ubogemu našemu narodu«. Torej tukaj sem zopet ubog, ali ubog le zaradi zabitosti, in ta mi je prepletla možgane in mozeg. Novo mi je, da človek tudi z mozgom misli, to hode najbrže novo tudi učenjakom, in ta sijajna iznajdba enega mojih sinov bi ga morala prepričati, da nisem zabit; ali morda ne? Toda ne bodem preiskaval, kje imajo nekateri mojih sinov pamet, ali v mozgu ali kje drugod, jaz si ubijam glavo le z vprašanjem, zakaj me nekateri tako črnijo. Morda zato, ker pravi pregovor: Gegen Dummheit kämpfen Götter selbst vergebens, in oni vedno poudarjajo, da se zaman bore proti moji neumnosti in zabitosti in bi potem morali biti bogovi. To bi bilo pa vendar malo preveč. Moji sinovi so, kakor drugi. Tlačeni slovenski narod.

ljudstva. Organizatorične ideje krščanskega socializma z njegovimi zdravimi gospodarskimi nazori v Trstu ni. In to se bo maščevalo. Delavske mase bodo zaničevale cerkev in njene zastopnike, in očitale verstvo sploh, da je protisocialno. Če pomislimo, da je že zdaj moralno stanje velikega dela tržaškega delavstva jako žalostno, da nima drugega vzora, kakor čutno vživanje — saj to se vendar vidi iz groznega alkoholizma in žalostnih družinskih razmer z neštevilnimi divjimi zvezami — moramo reči, da bi bilo tu treba intenzivnega krščanskega dela.

Z narodnega slovenskega stališča pogrešamo tu sodelovanja slovenskega narodnega elementa. Vse je v italijanskih rokah, dasi je delavstvo po rodu večinoma slovensko. V Trstu n. pr. izhaja »Svetilnik«, ki nosi ime »Glasilo slovenskih delavcev«. A ta piše čisto druge stvari in v tem času, ko socialno gibanje žene največje valove, to »delavsko glasilo« nima besede pouka za socialno stremljenje delavstva. Dandanes se da ljudstvo pridobiti edino le s konkretnim socialnim delom, z organizacijo, ki mu utrjuje gospodarski položaj in mu oplojuje mišljenje z nazori, katerih izvršitev mu daje tudi praktično korist. Nacionalizem brez socialnega dela ne zmaguje, in mi se menda ne varamo, ako trdimo, da ravno ta nebržnost od slovenske strani je vzrok, da v Trstu Slovenec ne pomeni v javnosti — nič.

Z gospodarskega stališča priznavamo hipne uspehe, ki jih je doseglo delavstvo. A bojimo se, da ne bo trajnega uspeha. Trst je emporij, kateri vleče nase denarja potrebne elemente iz sosednih dežel. Tu imamo Istro, Kranjsko in zlasti Furlansko, ki s hektombami svojih sinov polnijo tržaške delavnice. Zvišanje delavskih plač bo nujno privabilo iz teh izsesanih, revnih dežel čele reke zaslužka željnega ljudstva. Nastala bo nasprotna kriza: Tržaške ulice bodo polne brezdelnega človeškega materiala. Povečala se bo beda tega nesrečnega ljudskega sloja, šli bodo v delo za vsako ceno, in plod sedanjega gibanja bo uničen. Nismo preroki, a zgledi v drugih deželah nas tako uče.

Trst je za nas tako važna postojanka v vsakem oziru, da je pač naša neizogibna dolžnost, da studiramo njegove razmere in da delamo njim primerno. Veselilo bi nas, ako bi naša opozoritev zbudila poklicane moke k označenemu delu.

Cesar Viljem o krščanstvu.

Nemški cesar zelo rad govori. Pri vsaki najmanjši priliki, in tudi pri navadnem dijaškem krogu, kakoršen je bil minule dni v Bonnu, spusti daljšo govoranco in napija vsakomur, in tudi svoji soprog. Ravno vsled tega pa širša javnost ne polaga na njegove besede tolike važnosti, kakor jo sicer zasluži besede drugih vladarjev.

Vendar pa zasluži pozornost govor cesarja Viljema, ki je govoril predvčeranjim v Aachen. Govoril je z veliko vnemo o potrebi krščanstva za vse slojeve. Govoril je cesar najprej o primeri mej starim rimskim cesarstvom in sedanjemu Nemško državo ter omenil, da je prišla Nemčija do sedanje veljave le z božjo pomočjo; potem pa nadaljeval: »Tudi od vseh vas pričakujem, da mi boste pomagali, bodisi duhovščina in laiki, da se ohrani v ljudstvu vera... To pa je mogoče le tedaj, če se ljudstvu ohrani vera, in to velja za obe veroizpovedanji. Tem večje je moje veselje, ko morem zastopnikom cerkve, ki ste tu zastopani, povedati novico, na katero sem ponosen. Tu stoji general Soß, zvest služabnik svojih kraljev. Tega sem poslal v Rim, da sporoči svetemu očetu moje čestitke k jubileju in mu izroči moje darilo. V intimnem pogovoru je potem pojasnil razmere v naših deželah, na kar je sv. oče odgovoril, da ga veseli, ko more povedati, kako je vedno visoko cenil pobožnost Nemcev, posebe nemške armade. Reči pa more še več, in to naj pove svojemu cesarju: Dežela v Evropi, kjer še vlada pravica, red in disciplina, spoštovanje oblasti in cerkve, kjer vsak katolik lahko neovirano živi svoji veri, to je Nemčija, in to zahvaljuje on nemškemu cesarju. — Te besede me napotujejo do izreka, da morata obe veroizpovedanji složno delati za veliki

namen... kdor svojega življenja ne stavi na podlago vere, je izgubljen... Obljubujem torej, da bom celo državo, cel narod, svojo armado in svojo dinastijo postavil pod križ in pod varstvo Onega, o katerem pravi veliki apostol Peter, da razun njega ni bilo dano ljudem nobeno drugo ime, po katerem bi se mogli zveličati.

Sicer je res, da je v tem govoru precej samohvale, vendar se mora priznati, da je doslej še malokak vladar tako odločno govoril o potrebi krščanstva za občni blagor.

Govor cesarja Viljema in Slovan.

Znani govor nemškega cesarja Viljema v Marienburgu je globoko užalil poljaki in z njim vred ves slovanski rod. To morajo in res tudi priznavajo tudi vsi pošteni nemški listi v rajhu. Nihče se torej ne čudi, če slovansko časopisje priobčuje nekoliko ostreje kritike tega govora, saj se celo domače nemško časopisje, prim. pred vsem »Köln. Volkszeitg.« in dr., daje duška veliki ogorčenosti mej pravičnimi Nemci. Saj tudi svetovna zgodovina menda še ne pozna vladarja, ki bi govoril govor, ki na najkrušejši način žali narodnostni in nramni čut treh milijonov njegovih lastnih podanikov.

In vendar se dobi v Avstriji list, ki hoče biti prijazen Slovanom, ki pa piše mej drugim sledeče: Čeravno cesarjev govor tudi mi smatramo za političko napako, moramo vendar reči, da se nam zdi stališče, ki je zavzema nasproti temu del slovanskih poslancev in časopisja v Avstriji, ravno tako velika napaka. (!) Mi smo mnenja, da patriotski in stvarni razlogi nalagajo v tem slučaju brezobziren molk; molk ne z ozirom na Nemčijo, pač pa z ozirom na Avstrijo. (!) — Tako piše dunajska »Informacija«. Cesa naj se vendar Avstrija boji, kadar stori pretežna večina slovanskih prebivalcev svojo dolžnost in brani zatirane rodne brate? Ali morda določa za Avstrijo toli »koristna« trozvezna pogodba, da mora avstrijski Slovan molčati kot grob, ko ga hoče oškodovati in mu rodnega brata ugonobiti »prijateljska« država?

100letnica Košutova.

V bližnjih dneh bo menda vsa oficijelna Mažarska na slovesen način proslavljala stoletnico rojstva Ludvika Košuta. Na predlog židovskega odbornika v budipeštanskem mestnem zastopu se je pa mej drugim sklenilo, da se v proslavo luteranca (!) Košuta vrši slovesna služba božja in na vseh občinskih šolah se morajo prirediti spominske slovesnosti, na grobu pa se zgradi Košutu na čast mavzolej. Na ta način se mladina uradno vabi na proslavo luteranca-upornika.

Kje tiči nevarnost za Prusijo?

Katoliško društvo za poljske delavce v Janovcu si je pred nedavnim omislilo zastavo, ki ima na rdeči strani podobo svete družine, na drugi višnjevi pa poljsko ime društva in dve sklenjeni roki. S to zastavo je hotelo društvo na prosto, da jo pokaže prebivalstvu, ki je doslej še ni moglo videti. Toda mestni magistrat ni dovolil izleta z zastavo, češ, da ima zastava narodno-politiški značaj. Pritožba na višjo instanco je bila odbita, ker že zadostuje beseda »poljskih« za označitev protipruskega značaja. — To je pa seveda le izgovor, ker pred nekaj dnevi oblastvo tudi obrtnemu društvu ni dovolilo izleta z zastavo, čeravno je ista brez napisa.

Dveletna vojaška služba v Franciji.

Z načrtom o uvedbi dveletne prezentne službe v armadi se že peča francoski parlament. V vojni komisiji senata je vojni minister general André obširno pojasnjeval, kako namerava vlada pokriti navstali primanjkljaj 50.000 mož v armadi. Vojsna uprava namerava v prvi vrsti pomnožiti naborni kontingent za okroglo 80.000 mož, potem pa razne pomožne vojsne oddelke, gasilce, godbenike i. dr. prideliti v aktivno armado. Na ta način, meni minister, ne bo nobenih posebnih težav z uvedbo dveletne vojaške službe.

Drugače pa sodijo o tem načrtu bivši in nekateri aktivni generali. General Voisin pravi mej drugim, da se bo s tem zakonom uvedla enostavno nacionalna garda. Kdor glasuje za zakon, bo po njegovem mnenju glasoval za razkosanje Francije. Istega mnenja je tudi general Jaumont, Gal-

lifet pa meni, da se z načrtom pripravlja pogreb vsake regne armade. Nobenega vojske, nobene meje več. — Vkljub temu menda ne bo tako hudo in načrt bo bržkone prodiral v obeh zastopstvih.

Firmilianova afera.

Casopisje se je v zadnjem času obširneje pečalo s skrajno zamotano afero arhimandrita Firmiliana, ki je bil že pred štirimi leti odbran za srbskega škofa v Ueskübu. Ves ta čas je upravljal to eparhijo, ne da bi se mogel povspeti do prave škofovske časti, vkljub temu, da so bile na njegovi strani Rusija, Srbija in Crnogora. Po daljšem prestanku sta se res ganili poslednji dve državi in bilo je že vprašanje precej blizu svoji rešitvi, a kmalu je zadeva zopet zaspala, ker ji je najodločneje nasprotoval bolgarski eksarh Josip in s tem potrjeval Turčijo v njenem nasprotovanju.

Letos pa se je nakrat zadeva obrnila na bolje. Sultan je izdal svoj irade, kateremu je sledil v kratkem tudi berat, s katerim bi se Firmilian priznal tudi svetne pravice kot škofa. A ta berat je bil pomanjkljiv, ravno tako drugi in tretji, in še le četrti je bil neizpodbiten.

Firmilian res pride v Carigrad, da ga posvete, toda pojavijo se nove zapreke. Posvodi se sme to zgoditi, pravi sultan, le v Štambulju ne, ker se je bati prevelikega nasprotja od strani Bolgarov, čeravno so ravno ti dobili tri nove škofije, ko je bil Srbom obljubljen Uesküb. Konečno se je patriarh odločil za Solun. Firmilian se poda tje, ondodni metropolit je pripravljen, posvetiti ga v škofa, ni pa obeh drugih škofov, določenih za asistenco. Poleg tega so pa še izjavili efori, svetni predstojniki grških občin, da bodo bojkotirali svojega metropolita, če bi posvetil Firmiliana. Upora teh eforov, najbogatejših Grkov v Makedoniji, ki ne morejo pozabiti, da jim je odvzeta eparhija, pa metropolit ni mogel prezreti. Zaman je bilo tudi vsako posredovanje pri turški vladi. Patriarh je sedaj posegel po zadnjem sredstvu. Poslal je Firmiliana na sveto goro Atos v ruski samostan, kamor bi šli tudi določeni škofje in izvršili posvečenje.

Na ta način je nastala najnovejša vest v časopisju, da se je Firmilian odpovedal škofiji, ki je ne more doseči, in se hoče kot navaden redovnik odtegniti svetu. To se sicer dosedaj še ni zgodilo, a izključeno le ni, kajti čeravno bi bil tu posvečen, bi se brez zadostnega varstva ne mogel podati v svojo škofijo. Varstva od turške vlade pa Firmilian ne more pričakovati. Ostati bi torej moral na gori Atos, dokler bi ne bila odstranjena vsa nasprotstva.

Ta skrajno zamotana zadeva pa kaže, v kako neugodnem položaju se nahaja cerkev, ki hoče veljati za edino »pravoverno« in zametuje primat Rima, ob enem se pa radevolje pokorava primatu Turčije.

S Krete.

Židovsko časopisje je pred nedavnim z velikim ogorčenjem sporočilo, da so kristijani na Kreti brez vsakega povoda napadli mirne mohamedane ter ubili štiri osebe. V resnici je bila pa stvar nekoliko drugačna, čeravno istotako obžalovanja vredna. Pred kratkim je bil nek krščanski prebivalec mesta Anapolis umorjen na pokopališču mesta Kandije, kamor je bil prišel po opravkih. Mej krečanskim prebivalstvom je pa še vedno globoko vkoreninjena navada, da se mora kri maščevati s krvjo in da ima ljudstvo samo pravico sodbje. Sorodniki in prijatelji umorjenega so res napadli oddelek turških mornarjev ter streljali nanje iz skrališča, potem pa pobegnili brez sledu. Princ Juri je sedaj razpisal 4000 drahem nagrade, razposlal na vse strani orožništvo, obenem pa izdal proklamacijo na prebivalstvo, v kateri obsoja najostreje to ljudsko navado in pozivlje, naj vse pomaga zasledovati morilce. — S tem si je princ pri turškem prebivalstvu pridobil veliko zaupanje.

Iz brzojavk.

Gospodarska zbornica je v večerajšnji seji rešila nove zakonske osnove, ki so jej došle od poslanske zbornice, mej temi načrt o zvišanju pokojnine ter o davku na vožne listke, potem pa je min. predsednik po cesarjevem naročilu proglasil drž. zbor za odgojen. — Dr. Rezek ostane. Cesar ni sprejel dr. Rezekove demisije. Go-

voril je z njim obširneje o političkem položaju. Nato je Rezek konfiriral z dr. Koerberjem. — Moravski deželni zbor bo danes razpravljaj o premembni volivnega reda za Brno in o najetju posojila 20 milij. za mesto Brno. — Občinske volitve v Rimu se vrše 29. t. m. Izvoliti je 40 odbornikov. Katoliki so si zmage gotovi. Njim pripada 38 od 80 mandatov, večina pa ne marajo, ker potem vlada razpusti zastop. — Češki deželni zbor bo zboroval k večjemu do 15. julija in torej ne bo mogel rešiti rednega proračuna. — Pogodba mej Avstrijo in Rumunijo glede izročitve zločincev se je ravnokar objavila. — Predloga o terminokupdiji pride v jeseni zopet v poslansko zbornico. Židovski borzianci so dosegli vsepeh.

Vozniki štrajkajo.

Pri nas smo bogati na stavkah. Dne 18. t. m. je namreč večina voznikov, ki vozijo tovarniško blago, ustavilo vožnjo. Vzrok je ta, ker je tovarna zahtevala, da morajo vozniki napraviti velike »plohe« za pokritje blaga, in ker se je žulo, da misli tovarna plačilo nekoliko znižati. Tovarna je nato oddala vso vožnjo nekemu domačemu podjetniku, misleč, da je s tem stvar končana. No, sedaj pa večina voznikov neče voziti tudi podjetniku ne. Vozniki baje zahtevajo, da se jim dosedanje plačilo zopet zviša od 11 v. na 12 v. pri 100 kg., kakor je bilo prejšnje čase.

V zadnjem času je bilo v naši tovarni z malo pokojnino odslovljenih več starih delavcev in delavk, in čuje se, da jih mislijo še odsloviti. Hudo je, če mora delavec, ki je vse svoje moči žrtvoval tovarni, z malo pokojnino nastopiti neprostovoljni počitek, ker živet z malo pokojnino nikakor ne more.

Mesto starejših delavcev se jemljejo v tovarno nove moči. Seveda, po zakonu je tovarna k temu koraku upravičena — toda če je stvar utemeljena tudi v pravičnosti, je drugo vprašanje. Ali bi ne bilo pravičnejše, da bi se starejši delavci pridržali, če tudi morebiti z nekoliko nižjo plačo, dokler bi sami ne odstopili? Saj še ubogi kmet ne zapodi posla iz hiše, če nekoliko opeša; vsaj stanovanje in hrano mu da; ali bi ne mogla tega storiti tudi velika podjetja? Opozorili smo na ta slučaj, da vnovič pokažemo svetu, zlasti našim zastopnikom v državnem zboru, kako krvavo potrebno je za delavske stanove zavarovanje za starost. Pri tem, ko se dovoljujejo velike svote za topove, uradnike itd. — pri tem naj v bedi čakajo smrti delavski stanovi? Na dan zakona glede zavarovanja za starost in onemoglost, tako bomo klicali, dokler nas ne slišijo in uslišijo pri zeleni mizi!

Naj bi se za to zavzele tudi občine, zlasti one, kjer so tovarne, saj bo slednjič breme prišlo le na občino; če se delavec ne preskrbi postavnim potem, živiti ga bo morala občina. In kako občutno breme je to za občine, zlasti za tiste, v kateri biva mnogo delavcev.

Občinska seja v Spodnji Šiški

Dne 19. t. m. vršila se je v Spodnji Šiški občinska seja, katere dnevni red je bil a) parcelacija Seidlovega sveta, b) imenovanje ulic in zaznamovanje hiš s številkami, c) naprava vodovoda. Občinskemu svetovalcu in poselniku Seidlu dovolila se je parcelacija njegovega sveta, ter ima odstopiti za ulico, katere leži ob tem svetu, dva metra sveta. Vsled tega bode ta ulica zadobila širokost 8 m. Proti temu sklepu pa se bode železničarska stranka pritožila, ker ona zahteva, da se ima v smislu stavbnega reda za vojvodino Kranjsko napraviti 12 m široka cesta. Za imenovanje ulic in zaznamovanje hiš izvolil se je poseben odsek, kojega naloga je predložiti pri prihodnji seji imena, po katerih se imajo imenovati in način numeracije. Pri tretji točki: naprava vodovoda v Sp. Šiški, kar je predlagal občinski svetovalec Kunterar, vnela pa se je velika debata. Občinski svetovalec Kunterar utemeljeval je svoj predlog s tem, da Sp. Šiška trpi na pomanjkanju vode, ker imajo po tri ali štiri hiše po en vodnjak in ker se o poletnih časih, ako teden dni ne dežuje, posuši, dalje nahaja se po teh vodnjakih tudi slaba voda, ker v nje se ponekaterih krajih stekajo različne fekalije. Ozir pa je jemati tudi na slučaj požara, ker bilo bi nemogoče zadostno vode dobiti, da bi se zamogel ogenj pogasiti. Ta predlog podpiral je tudi občinski svetovalec Ojster, kateri je še nasvetoval, da naj se občina Spodnja Šiška obrne do ljubljanske občine v vprašanjem, ako bi bila slednja pripravljena dati od svojega vodovoda vodo Spodnji Šiški in pod kakšnimi pogoji. Oba predloga pa sta bila odklonjena, ker za nju

ni nihče drugi glasoval, kot samo železničarska stranka. Drugi občinski svetovalci so namreč mnenja, da je voda iz vodnjakov v Spodnji Šiški zdravjša in boljše, kakor pa pa iz ljubljanskega vodovoda, in da bi po taki napravi imela prevelike stroške, katere pokriti bi morali pa le edino davkoplačevalci.

Deželni odborniku . . .

Iz Borovnice, 19. jun.

Kot odgovor »Slov. Narodu«, št. 186, na dopis: »Prazen hrup«, pred vsem konstatiramo sledeče: Dopis obstoji iz dveh delov. Prvi del obstoji iz ne posebno lepih psov na občinski odbor in g. župana, ki so sicer navadne pri g. dopisniku, a se ne spodobi za izobraženega moža.

Na drugi del dopisa odgovorjamo:

1. Ves občinski odbor, ki obstoji iz dveh si nasprotnih strank, je edin v tem, da se naj ubožni procenti iztirjajo od skupljene svote od gosp. Grudna, ter hoče to svoto nakloniti — občinskim ubožcem, tako priča zapisnik seje obč. odbora z dne 6. jan. 1902; če vi zato imenujete obč. odbor »katoliški« odbor, prosto vam.

2. Poudarjal je v isti seji ves odbor in še poudarja, da se je vršila javna dražba, ker se je vršila ista v javnem lokal: gostilni, ker je bil vstop dovoljen vsakemu, ne samo pisмено povabljenim, in so tudi faktično nepovabljeni dražili in sploh, kdor je hotel, vsaj je bila gostilna polna ljudi.

3. Dež. odbor je odgovoril z dne 3. dec. 1901, št. 13.742 obč. odboru na vprašanje, kaj naj stori, ker se g. Gruden ustavlja plačati ubožne procen: »naj se denar iztirja od njega s pripomojo, da se lahko prodajalec pritoži zoper to na občinski odbor«. Gospod Gruden se je v istini pritožil na obč. odbor. Toda že to prvo pritožbo zoper nalog dež. odbora na občinski odbor je napravil za gosp. Grudna deželni odbornik dr. Tavčar dne 22. dec. 1901 ali če hočete: se je napravila v pisarni dr. Tavčarja in ta jo je signiral, a občinski odbor tudi po našem mnenju — kakor se razvidi iz dopisa — ni »politična gosposka«. — In zato se gre! Torej . . . Sploh se nam ne gre za osebnosti, ampak za stvar, za pravico. Mi vsi želimo, da veljajo za vse isti zakoni, za vas in za nas, in ista — pravica, in upamo, da jo bomo tudi dosegli v korist — občinskim ubožcem.

Zaslужen ognjegasec.

Iz Zagreba, 15. junija.

13. junija je minilo 33 let, odkar je učitelj in vodja ognjegasnih vadb hrvatsko-slavonske ognjegasne zajednice in ob enem zagrebskega dobrovoljnega ognjegasnega društva, ter upravitelj požarne straže gospod Mirko Kolarić stopil med ognjegasce in med njimi do dandanes ostal veren in požrtvovalen član. Mirko Kolarić je vstopil pred 33 leti v ognjegasno društvo v Varaždinu, najstarejše ognjegasno društvo na vsem Hrvaškem, ki je imelo ob enem med vsemi najboljšo disciplino. Ob 7. uri zvečer je sklenil odbor ognjegasnega društva, da se sprejme v društvo, a dve uri kasneje je Kolarić že sodeloval kot ognjegasec pri ognju, ki se je razširil pri nekem sodarju v Lavdskeje ulici, in že pri tej prvi priložnosti je pokazal svojo pogumnost in pritrvalnost. Celih 15 let je bil Kolarić član ognjegasnega društva v Varaždinu, ko ga pokliče predsedništvo in zapovedništvo zagrebskega ognjegasnega društva v Zagreb za voditelja vaj. Tukaj si je pridobil mnogo zaslug, ki so dobro znane. On je pomagal iztisniti iz zagrebskega ognjegasnega društva nemško komando, organiziral in preporočil društvo, kateremu je bil zvesto udan od prvega dne do dandanes. Kot ognjegasec je bil vselej prvi na mestu požara ter po navadi zadušil vedjo nesrečo že početku, pa zato je g. Kolarić tukajšnjemu ognjegasnemu društvu na čast, kakor tudi celi hrvaško-slavonski ognjegasni zajednici, pri kateri je on tudi vsa društva sam izuril. Njegovi predpostavljenci se mu izrazili popolno svoje zaupanje, a mestno zastopstvo zagrebsko ga je odlikovalo s tem, da ga je imenovalo častnim meščanom in sicer glede na njegove velike zasluge brez vsakih pristojb. V Zagrebu in sploh po Hrvaškem, a gotovo tudi na Slovenskem ima g. Kolarić veliko veliko število prijateljev in spoštovateljev, ki mu vsi pri tej priložnosti najrajše čestitajo k njegovemu odlikovanju ter mu od srca žele, da ostane še dolgo časa pri zagrebskem ognjegasnem društvu in sploh pri hrvaškem ognjegastvu bližnjemu na korist, a sebi na čast.

Izpred sodišča.

Škofjeloški policaj. Poročali smo že aprila meseca, da so 9. marca preveč korajžni fantje iz Stare Loke Hafner, Jugovic in Habjan v Bertonjah pošlene Škofjelocane z glasnim vriščem in ukanjem motili v spanju. Ko jih je škofje-

loški policaj Perko najprej miril, da naj bodo pametni, so v svesti svoje premoči tako postopali, da je imel pravico s pomočjo znanega paragrafa jednega povabiti na rotovž. To pa ni bilo po njihovi volji in zgrabili so ubogega aretovanega in vlekli proti domu, med tem, ko je vestni Perko, držeč stano-vitno za lajbiš aretovanca, malo da se ne sčel. Ko so videli naši gorenjski korenjaki, da tako ne gre, pritiskali so policaja ob zid in Bog ve kaj bi se mu še zgodilo, da ni prišla na pomoč gospa Kmeč. Obsodili so se vsi s prav občutno kaznijo, le Bertoncelj je še le danes prišel pravici v roke. Tožen je radi javnega posilstva in prezaupnega tikanja škofjeloškega organa, čeprav je neka priča izvedala, da se v Škofji Loki »taka reč« zmiraj tika! Ker prizna obtoženec, da je res »tikal« in ker se je tudi dokazala njegova krivda, dobil je 6 mesecev ječe, ki se oslajša s postom in trdim ležiščem na teden.

V sameno. Henrik Jerman, delavec v tovarnici na Savi, je hotel iti v tujino. Odpovedal je službo in vzdignil denar in vzel slovo od svojih tedanjih tovarišev Kastrana in Sitarja. Nato je odšel v tujino. Z Jermanom vred je pa izginil Savinčev havelok, Fran Hladek in Zupančičeva palica in krtača. Sumljiva tega dejanja sta Jerman in njegov tovariš vojaški begunc Kastran. Jerman prizna, da je vzel palico in krtačo, pravi pa, da je pustil v zameno klobuk, hlače, dežnik in ročni kovčeg, ker bi mu samo napoto delal na potovanju. Druge reči zvrne pa na Kastrana, Kastran pa na Jermana. Sodišče ga obsodi na pet dni zapora, ker je verjelo Kastranu. Poravnati mora tudi narejeno škodo, katero je povzročil ukradenemu.

Pročerkven fant. Janez Svetina iz Ribnega je zelo vroče krvi. Zaradi tepeža je bil že jedenkrat zaprt 24 ur. A dne 14. marca jo je skupil. Ko so se ta dan vračali fantje domov, prišel je v konflikt z Janezom Poljanecem, na katerega je imel posebno jezo in ga je pri tej priložnosti sunil v rebra, da je Poljanec padel na tla. Na to se obrne še na Pangerca, katerega dvakrat obsuje. Nato se ga je ta s svojim jeklenimi rokami oklenil, nakar ga je ravno vstali Poljanec osuval s svojim nožem. Našli niso nič manj kakor sedem ran. Obtoženi se zagovarja, da ga je ranil zato, ker je mislil, da hoče Svetin Pangerca z nožem. Nato označi Svetina kot zelo krvoželjnega fanta, kar dokazuje tudi to, da so ga morali pretežno nedeljo zapreti v hlev in kravaui, da ni povzročil tepeža. Sodišče mu prisodi šest mesecev težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem. Plačati mora Svetina 234 kron za bolečine, obleko in zamude.

Deželno sodišče celovško.

1700 dnij v zaporu je prebil 33letni mesar Filip Sternat v Preblavi na Koroskem. Obsojen je bil že 16 krat. Dne 4. maja t. l. je zopet trikrat zabodel nekega hlapca; preprij je nastal, ker se je ta branil piti žganje. Sodišče mu je prisodilo dve in pol leti težke ječe in se bo torej število njegovih »zaprtih dnij« zopet znatno povečalo.

Ko je snaila obleko, je 22-letna dekla A. Pišlmajr v Celovcu nekemu gospodu okradla 160 kron. Izgovarja se, da je listnico našla v stranišču. Ko so jo zaprili, našli so pri nji še 121 K. Dobila je dva meseca ječe.

Pri tepežu, nastalem po plesu, so dne 28. januarja t. l. v neki gostilni blizu St. Pavla v labudski dolini ubili H. Hintereggerja. Zato so dobili kmetki sinovi, hlapci kazni: J. Umšaden šest, P. Küfer pet, Jan. Hinteregger 2, M. Schreiner tri, J. Šifning štiri mesece, Is. Pahonig 6 tednov težke ječe.

Svojo mater okradel je 16letni Martin Avcy Beljaku, rojen v Rožeku, pristojen v Bekšanju. Dne 30. aprila t. l. je svoji materi iz zaprte sobe vzel 100 kron. Dobil je tri mesece težke ječe. — Tudi radi tatvine je bil obsojen 23letni G. Harol iz Temešvara, sedaj dninar v Beljaku, na 4 mesece ječe.

Radi oskrunstva je dobil 59letni H. Krištof iz Šmartna na Silberbergu šest mesecev težke ječe. — Denar in ure je kradel 17letni hlapec H. Krasnec v Lidingu. Zato so mu dali deset mesecev težke ječe.

Denar je iskal a ga ni našel 32letni M. Graiar iz Milštata v hiši neke sosedu, v katero je ulomil. Denarja ni našel, ker ga je posestnica dobro skрила v postelji. Sedaj mu je sodišče dalo ugodno prilika, da skozi tri mesece premišluje: ne poželi svojega bližnjega blaga!

Radi krivega pričevanja je dobila 32letna ciganka Fr. Preilič s Kranjskega 4 mesece težke ječe. Njen mož sedi pri deželni sodnji radi nekega umora. S svojimi peterimi otroci je zaprta na rotovžu, ker ne vedo, kam je pristojna.

Pravda celjske mestne občine. Pli-narna celjske mestne občine je že več let prodajala svojim odjemalcem žarnice, ki niso bile Auerjeve. Vseled tega se je Auerjeva tovarna smatrala za oškodovano in je tožila celjskega župana in načelnika plinarne pri celjskem okrožnem sodišču. Te dni se je vršila obravnava, pri kateri sta bila oba toženca oproščena. Zastopnik Auerjeve tovarne je vložil zoper to razsodbo priliz.

Vera je privatna stvar. Zopet se je pokazalo, kako je soc. dem. vera privatna stvar. Pri glavni obravnavi pri c. kr. deželni sodnji v Trstu je bil obsojen Elija Premru, bivši sprevodnik na južni železnici, radi žaljenja krščanskih društev, duhovnikov in sv. vere na 8 dni zapora.

Dunajski kanal. Na Dunaju Jožef Strohmeier ni druzega dela, kakor brskal po kanalih po stvarih, ki so bile odpravljene v kanal. Dobil je v kanalih toliko dragocenih stvari, da je od tega dela prav dobro živel. Policija je napravila pri njem hišno preiskavo in našla je celo množico stvari in hranilno knjižico, na katero si je prihranil Strohmeier 6000 K. Policija je njegovo brskanje po kanalih ustavila in te dni je bil Strohmeier radi prikripanja najdenih stvari obsojen na 14 dni zapora.

Sveča iz človeške masti. Pred sodiščem v Novočersku so stali predčerašnjim trije kozaki, obtoženi, da so izkopali iz groba nekega mrtvega kozaka, iz njegove notranj-sčine mu izrezali mast in ulili iz te masti svečo. Na Ruskem je razširjena prazna vera, da se s tako svečo lahko pridobi ljubezen vsakega dekleta in se izvrši lahko vsaka tatvina, ne da bi bil tat pri tatvini zasačen. Sodišče je obsodilo vsi tri obtožence, vsakega na tri leta težke ječe.

Tragedija lastnikova. Sodišče v Balassa Gyramatu na Ogrskem je te dni obravnavalo o jako žalostnem slučaju. Meseca maja preteklega leta je bil pred vojaškim sodiščem obsojen stotnik Julij Koch radi defraudacije 800 K in izgubo svoje šarže. Nesrečnež je zaman izjavljal, da mu je denar izginil na nepojasnjen način. Vojaški sodniki so morali soditi po vojaški postavi. Mej tem, ko je Koch trpel v ječi, je njegova žena izpovedala spovedniku, da je možu ona vzela iz denarnice 800 K in jih porabila za svoje namene. Na svet spovednikov javila se je žena sodišču. K glavni obravnavi so pripeljali nesrečnega soproga kot prič. Pri obravnavi je žena mej solzami prosila za obsodbo in je grozila, da umori sebe in otroka, ako jo obsodijo. Nedolžnost stotnika Kocha se je popolnoma dokazala, namestu njega pa pojde sedaj za 6 mesecev v ječo — njegova žena.

Tedenski koledar.

Nedelja, 23. junija: 5. pobinkoštna, Ahacij in dr. mm.; evang.: O farizejski pravičnosti. Mat. 5. — Ponedeljek, 23. junija: Canon šk. — Torek, 24. junija: Rojstvo Janeza Krstnika. — Sreda, 25. junija: Viljem op. — Četrtek, 26. junija: Janez in Pavel mm. — Petek, 27. junija: Hema vdova. — Sobota, 28. junija: Leon II. p. — Solnce izide 25. junija ob 4. uri 16 min., zaide pa ob 7. uri 49 min. — Lunin spremin: Zadnji krajec dne 29. junija ob 10. uri 50 minut zvečer — Musica sacra v nedeljo, 22. junija. V stolnici rki velika maša ob 10. uri: Mašo v čast Detetu Jezusu, zl. Janez Schweitzer. graduale »Anima nostra« zl. Ant. Foerster, po ofertoriju »Confitebuntur tibi« zl. Robert Musiol. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Cecilijino mašo v D-dur zl. Ant. Foerster, graduale: Exultabunt sancti Ant. Foerster, ofertorij »Mirabilis Deus«, zl. G. E. Stehle.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. junija.

„Slovenska Matica.“ Kakor znano, steguje stranka „mladih“ svoje roke požljivo po „Matici“. To je bil tudi vzrok, da se je za liberalno listo razvila agitacija. Kaj mislijo ti ljudje z »Matico« početi, je pač jasno vsakomur, kdor pozna te bolj denarja kakor pa slave lačne elemente. »Narod« zagovarja zdaj »znanstvo« v »Matici«, a ob isti priliki piše, da je »Matica« zavozila takrat, ko je izdajala dr. Lampetove filozofske knjige. Zofka Kvedrova je napisala povest, v kateri taji krščanske dogme kar vse od kraja. »Narod« pravi, da je v »Matici« zdaj tak duh, da odbor neče sprejemati takih povesti, ampak jih mora »pisateljica« (žalibog za nižji honorar — tu je rana!) dajati v »Zvon«. »Narod« pravi, da je treba izgnati tega duha iz »Matic« ter pometati vse »klerikalce« iz odbora. Bomo videli, ali se bo postavila večina članov na to sansculotsko stališče! Potem odpade takoj tretjina udov, in sicer tisti, ki po svoji delavnosti in poštenem pla-

čevanju udnine društvo združujejo. Mi imamo itak že svoja društva . . . »Matico« podpiramo le zaradi tega, ker hočemo vsaj tu ohraniti slovensko vzajemnost. Ako bi nas prisilili kričavi jakobinci k nasprotnemu, ne bi bili mi oškodovani. Zato pričakujemo, da zmaga v teh zadevah — pamet.

Jutri 22. t. m. ob pol 10. uri dopoludne poroča v tukajšnjem »Katol. Domu« državni in dež. poslanec dr. Ivan Šusteršič o vevlevažnih zadevah državnega in deželnega zbora. K obilni vdeležbi vabi volivce katoliškonarodne in krščan. socialne stranke »Katoliško politično društvo«.

Umeščen je bil 19. junija č. g. Henrik Povše na župnijo Čatež pri Trebnjem.

Osebnosti s Koroškega. V Možici je izvoljen za župana Slovenec, g. posestnik in lončar J. Felejš. — Vodstvo c. kr. rudniškega poglavarstva v Celovcu je dne 14. t. m. prevzel novi c. kr. rudniški glavar dr. Jos. Gatnar.

Pavline Pajkove povest »Najlepša dota« sta v Idriji precej spretno dramatizirala dva priprosta rudarja. Preteklo nedeljo je »Katoliška družba« v Idriji to dramatizirano delo predstavljala z velikim vspehom.

Skupščina »Gospodarske zveze« bo v četrtek dne 26. junija ob 10. uri dopoludne v dvorani »Katol. doma« v Ljubljani. Na dnevnem redu je med drugim tudi poročilo pripravljalnega odbora »lesne izvozne zadruge«. Poročilo ima dež. poslanec g. dr. Jan. Ev. Kreku. V razgovor pridejo ob tej priložnosti jako važna gospodarska vprašanja. Zato je želeli številne udeležbe.

Slovenska krščansko-socijalna organizacija. Za strankarski shod slovenskih krščanskih socijalnih slojev, ki bo, kakor smo že omenili, meseca septembra v Ljubljani, je veliko zanimanje. Razgovor bo na strankarskem shodu o razmerju do hrvaškega delavstva, o snovanju in vodstvu društev, kako naj »Slov. kršč. soc. zveza« pri tem sodeluje, osnovanje gospodarskih društev, o načinu organizacije in o shodih, o casnikarstvu, strokovnih društvih, o publikacijah. Kdor bi imel kak predlog, naj ga pošlje g. dr. Kreku. Prav bi bilo, da se naša društva o tem dnevnem redu nujno pogovore in stavijo svoje predloge. Pokažimo, da nam je resna briga trdna organizacija! Na shodu bodo navzočni tudi Hrvatje.

V stalni pokoj stopi na lastno prošnjo šolski vodja v Spodnji Hrušici g. Fran Klinar.

Poročil se je g. Rudolf Florijanc, mesar, z gđ. Angelo Vilhar.

Zaročili so se: G. Franc Krvarič, kavarnar, z gđ. Gabrijelo Lazar iz Varaždina. — G. Tomaž Zupanc, železničar, z gđ. Antonijo Kamenšek. — G. Marko Pegan, narednik, z gđ. Franjo Walez. G. Rudolf pl. Malachofsky, mašinst, z gđ. Franjo Breznikar.

Pri Sv. Ilju blizu Maribora je, kakor se nam poroča, umrla gđ. Mar. Lorber, posestnica in trgovka. Blago srce sedanje pokojnice gorelo je za vse dobro, bila je velika podpornica revežev, v narodnem obziru pa neustrašljiva pristašinja slovenske stranke. Pogreb se je vršil predčera, t. j. v četrtek. Svetila ji večna luč!

Strankarski shod hrvaškega neodvisnega delavstva bo dne 7. in 8. decembra v Zagrebu. Shoda se udeleži tudi slovensko delavstvo.

Iz Amerike, Wabasso, Minn., je došel te dni č. g. Rev. M. Stukel in maševal danes v cerkvi sv. Petra.

Novi listi v Ljubljani. »Grazer Volksblatt« javlja iz Ljubljane, da se bodo v novi D. Hriborjevi tiskarni, ki se otvori s 1. avgustom v Frlichovi hiši na Dunajski cesti, tiskali trije novi slovenski listi: en humorističen, en beletrističen in bržkone tudi nov političen dnevnik.

Iz Šiške, dne 20. junija 1902. (Letošnji šolski izlet), kateri se vsled neugodnega vremena v mesecu majniku ni mogel prirediti, izvršil se je v sredo, dne 18. junija t. l. na bližnji, prijazni in šolski mladini jako priljubljeni Rožnik. Po sveti maši, ki jo je bral katehet g. P. Sigmund

Zega ob pol 8 uri, pri kateri je pela šolska mladina, na vrt g. Pršina k zajutruku. Na to so se izvajale razne igre med veselimi petjem. Ko so otroci dobili še raznega peciva in pijače, zaključila se je ta veselica z odpetjem cesarske pesmi. Posijalo je uže popoldansko solnce, ko so se otroci vračali proti domu, veseli in zadovoljni. — Da je bilo možno nad 160 otrok dostojno pogostiti, pripomagali so k temu uže znani šolski prijatelji kakor: gospe Juvandič, Snoj in Tome; potem gg. Balafio, Knez, Zajec, Kosler, Reininghaus, Zorman, Pogačnik, Paitsch, Krischper, Hudabivnigg, Vodnik, Galle, Souwa, Mathian in Kauschegg. Vsem tem blagim darovateljem izreka podpisani v imenu šolskih otrok najiskrenejšo zahvalo. Anton Javoršek, šol. voditelj.

Štajerske novice. Cesarjev dar Cesar je cerkvenemu predstojništvu v Tebarjih dovolil iz z. sebne blagajne za zidanje nove cerkve 500 K podpore. — Povodenj je povzročila na poljih in travnikih okolu Planine veliko škodo. — Kopališče v Rimskih toplicah. V kopališče v Rimskih toplicah je do 11. t. m. došlo 66 strank s 174 osebami. — Romarski vlak za Marijino Celje je za letos odpovedan, ker je železniško ravnateljstvo stavilo take pogoje, kakršnih nismo mogli sprejeti. — Poštna oddajalnica. Z dnem 5. t. m. se je ustanovila v Stragojnicah, pošta Pragersko, poštna oddajalnica, ki je po poštne selu v vsakodnevni zvezi s pošto na Pragerskem. — Neurje v Savinski dolini. Ta teden je bilo na več krajih Savinske doline hudo neurje. Tako je v okolici Vranskega po nekaterih krajih padala toča, na Gomilskem pa je strela udarila v šolsko poslopje, ne da bi povzročila kako škodo. — Stekel pes ugriznil je osemletnega šolarja Martina Breznika iz Lopate, ki obiskuje šolo v Št. Martinu v Rožni dolini pri Celju. Dečka so prenesli v bolnišnico v Celje.

Mladi izpidenci. Celovška policija je dne 13. t. m. zasačila štiri 10—14letne pobaline, ki so kradli kakor srake po Celovcu, Beljaku, Gospi sveti in Kotmarivasi. Kam pridemo?

Šoli v Celovcu se prične prihodnji poučni tečaj dné 1. julija. — Deželna hipotekna banka je do 1. junija t. l. izdala 1368 posojil v skupnem znesku 7,087 000 kron. — V Pontablju so zopet zasačili neko kupčevalko z dekleti Berto Kalič. V njenem spremstvu sta bili dve deklici, stari 18 in 19 let, ki sta bili določeni za neko nesramno hišo v južni Ameriki. 37-letno kupčevalko, ki je pristojna v Lvov, so zaprli, deklici izpustili. — V planinski hiši pod Velikim Zvonarjem je bilo lani 4321 hribolazcev. Od njenega početka (1876) je tam prenočilo 64.477 oseb. — Iz neznanh uzrokov je iz celovške vojašnice pobegnil topničar (kanonir) Val. Miklavc. Dne 14. junija so ga našli pri njegovi materi v Borovljah in prepeljali v Celovec. Tudi mati se bo morala pred sodnijo zagovarjati. — 22 letni drvar Janez Sedušek iz Lepovine pri Mozirju na Štajerskem je dné 12. junija v gozdu pri sv. Duhu nad Beljakom prišel pod padajoče drevo. Obležal je na mestu mrtev. — Umrla je v Celovcu grofica Pavla Sermaye v 80 letu svoje dobe. — Cirkus „Amato“ igra sedaj v Celovcu. — Umorjenega našli so pri Št. Lenartu nekega moža. Isti dan je menjal v gostilni stotak.

Prepovedana razglednica. Sodišče v Gorici je zaplenilo razglednice, tiskane v Celovcu, ki predstavljajo sliko utrdb na Predilu. Založil je dotične razglednice Jožef Dreyhorst na Trbižu.

Duhovnika si prepovedal. V Celju je umrl, kakor smo poročili, c. kr. sodni oficijal Alfonz Mayer, torej državni služabnik. Bil je strog Nemeč in sovražnik katoliške cerkve. V testamentu si je prepovedal, da ga ob pogrebu ne sme spremljati duhovnik in se mu ne sme zvoniti. Seveda se nihče ni vsiljeval, a vendar je strašno, kdor se tako loči s tega sveta. Z grozo se pripoveduje ta dogodek.

Zopet eden sfrčal! Od Velike nedelje se piše: Kar je bilo pri naših nedavno končanih občinskih volitvah najbolj veselo, vam hočem kratko naznaniti. Tukajšnji strastni pristaš in naročnik „Štajerca“, Franc Fistravec, je popolaoma zletel iz občinskega

odбора v občini Tergoškoj. Ta Fistravec se je lansko leto vozil, ko je šla deputacija v Gradec, zaradi regulacije Pesnice zraven peka Ornika. Pač je lahko „Štajer“ sedaj ponosen na svoje naročnike, kateri mu kar trumoma frčijo iz občinskih odborov.

Goriški deželni zbor. Na dnevnem redu današnje seje goriškega dež. zbora so tudi pravila zavarovalnega zavoda.

Z Raketa nam javljajo, da je dne 6. t. mes. sprejel nadvojvodo Rainerja, ko je prišel nadzorovat vojaške vaje, občinski odbor, na čelu mu gospod župan Modic, na govoril pa je gospoda nadvojvodo ondotni gospod nadučitelj in občinski svetovalec J. Jeglič.

„Naši Zapiski“ se bo imenovala revija, katero nameravajo izdati socijalni demokrati.

Tržaške novice. Dedni princ Danilo Črnogorski je dospel predvčerajšnjim jutraj ob četrt 8. uri v Trst s parnikom „Hungaria“ in je ob 8. uri 25 m. nadaljeval potovanje v Milan. — Mestni pometalci v Trstu so predložili obč. svetu spomenico. Pometalci se pritožujejo v spomenici, da morajo delati 10—12 ur na dan, dasi je določen le 8urni delavnik, zahtevajo povišanje dneve za 40 st., brezplačno obleko in razne druge stvari. — Obč. zbor „Lege Nazionale“ bo 29. t. m. v Trstu. Na čast »gostom« se priredi na glavnem trgu serenada in obč. svet je z vsemi proti glasovom slovenskih obč. svetnikov sprejel predlog, naj obč. svetniki prisostvujejo serenadi na prozorih mestne palače. — Nova stavka. Kakor se poroča, zahtevajo delavke (kakih 100) Angelijeve tovarne za izdelovanje vrvi zboljšanje plače in skrajšanje delavnega časa, ki je sedaj 11 ur. V tej tovarni je prišlo že do resnih nemirov. Predvčerajšnjim je en del teh delavk stopil v štrajk, a včeraj jutraj so se jim pridružile še nekatere druge. — Še ena nova stavka pred vrati. Dne 18. t. m. so delavci tovarne kovin uložili spomenico na vodstvo tovarne in sicer za skrajšanje delavnega časa in za povišanje plače. Zraven tega zahtevajo, naj se jim dá nekaj odločitev, da ne bodo krivili svoje usodbe tam, kjer je delo bolj umazano. V spomenici je zraven drugega tudi rok, do kdaj bodo delavci čakali na odgovor. Ta rok izteče prihodnjo sredo ob 12. uri popoldne.

Prva kuhinjska šola v Gorici. Gospodična Marija Grebenc je dobila te dni dovoljenje od c. kr. namestništva, da sme odpreti v Gorici kuhinjsko šolo. Gospodična Grebenc si je že potrebno priredila ter misli pričeti z dne 30. t. m. Še šola združila je gospodična Grebenc tudi obednico, kjer se bode za stalne goste dobivalo po nizki ceni kosilo in večerjo, tako dobodo tudi gospodje z dežele primerno postrežbo.

Koncert v Kranju. Godba prostovoljnega gasilnega društva v Kranju priredi dne 6. julija t. l. ob 7. uri zvečer vrtni koncert pri hotelu »Stara pošta«. Vstopnina 40 vin.

Kres na Drenikovem vrhu. Že pol stoletja se vsako leto na Drenikovem vrhu na kresni večer, t. j. 23. junija prižiga velik „Kres“. Letos se bode, kakor priprave kažejo, zažgal v resnici velikanški kres v spomin starodavnih šeg. Ob jasni noči je razgled z Drenikovega vrha krasen, ker se zamore videti neštevilno kresov na planjavi in hribovih. Pri sedanjem gostilničarju bode vsakdo prav dobro postrežen.

Celovski sodnji so dné 13. t. m. izročili 27-letno Marijo Holzbauer iz Št. Pavla v labudski dolini, ker je na sumu, da je umorila svojega otroka. — Dne 14. t. m. so isti sodnji izročili sestri, 20-letno Klotildo in 16-letno Zefo Benedict iz Špitale, ki sta na sumu, da sta zastrupili svojega očeta.

Stavbinski delavci v Celovcu so imeli dné 15. t. m. soc. demokratičen shod, h kateremu je prišlo 700 laških, nemških in slovenskih delavcev. Šlo je za ustanovitev celovške podružnice zveze stavbinskih delavcev v Avstriji. Govorila sta dr. Colmani iz Tridenta (laško) in urednik Riese (nemško). Slovenskega govora ni bilo. Novemu društvu je pri tem shodu pristopilo 200 udov.

Tepež z žalostnim koncem. Dne 7. t. m. sta se v hlevu gostilne »Zlatorog«

v Čezsoči sprla dva voznika radi biča. 17-letni M. Krčbat, ki je pozneje pobegnil, je z nožem na treh krajih sunil 24-letnega M. Makaroviča. Težkoranjenega so prepeljali v beljaško bolnišnico, kjer je dné 9. t. m. umrl.

Vlak povozil kravo. Na žel. progi Jesenice-Dovje je večerni osobni vlak povozil kravo župana Fr. Jakla na Dovjem. Občinski pastir jo je pustil preblizu tira.

Nesreča v puljskem arzenalu. Delavcu Hinku Kozljanu je padel v puljskem arzenalu del nekega stroja na nogo ter mu jo zlomil.

Bogat lov sardel. Predvčerajšnjim so ribarji pri Hunaki v Istri v eni noči polovili 200.000 sardel.

Tramvajski uslužbeni v Trstu se gibljejo. Ko so tramvajski uslužbeni svoječasnno zahtevali zboljšanje svojih razmer, obljubilo jim je vodstvo, da se meseca maja t. l. njih razmere uredi. Ta ureditev pa je bila proglašena še le 11. t. m. in so se izdale v glavnem sledeče določbe: Stalni uslužbeni se razdele na 5 kategorij se sledečimi mesečnimi plačami: zavirači: kron 112, 106.40, 100.80, 95.20 in 90; sprevozniki pa kron 84, 78, 72, 66 in 60. Vsakih 5 let pridejo uslužbeni v naslednjo višjo kategorijo, izvemši slučaje, določene v službenem pravilniku. Pomožni uslužbeni se plačajo po dnevih in bodo dobivali zavirači 3 krone, sprevozniki pa 2 kroni dneve. Stalni uslužbeni imajo na mesec 3 dneve počitka. Vso uniformo dobivajo brezplačno, ako pa porabijo manje uniforme, kakor je določeno, dobijo mesto uniforme odškodnino v denarju. Razven teh so še nekatera druga določila manjše važnosti. Tramvajski uslužbeni pa niso zadovoljni s temi določili in so predvčerajšnjim predložili vodstvu spomenico, v kateri zahtevajo, naj bi se vsi uslužbeni razdelili v samo štiri kategorije ter naj bi se v četrti vsprejeli tudi provizorični uslužbeni. Dalje zahtevajo uslužbeni, naj bi štiri kategorije dobivale sledeče mesečne plače: zavirači K 138, 132, 126, 108; sprevozniki pa K 108, 102, 96, 78 in slednjič pazniki na oglih in pazniki prog 102 kroni. Delavni čas naj bi bil nepretrgan in naj bi trajal v poletnem času 9 ur, v zimskem pa 8 ur! Mesto 3 zahtevajo 4 svobodne dneve v mesecu. Ako bi pa radi preobilice dela morali delati tudi ob dnevih, ki so jim določeni za počitek, dobivati bi morali za to dvojno plačo. Slednjič zahtevajo uslužbeni med drugim tudi, da se zopet vsprejmejo v službo delavci Anton Žagar, Peter Končina, Andrej Pestel in Iv. Stegel, ker so bili — kakor so vsi uslužbeni prepričani — neopravičeno odslavljeni. Slednjič zahtevajo, da se uslužbencem za časa vojaških vaj da polovica plače.

Utopljenka. Pri Brežicah so potegnili iz save 30 do 40 let staro utopljenko. Po obleki soditi je utopljenka delavskega stanu.

Konji za Južno Afriko se na Reki še vedno ukrcavajo. Sedaj so na Reki kar trije angleški parobrodi, ki sprejemajo konje.

Dobavni razpis. Ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku razpisuje dobavo železniskih pragov in raznega drugega lesa. Ponudbe so vložiti do 19. julija ob 12. uri popoldne pri tem ravnateljstvu, kjer se izvedo tudi podrobnejši pogoji.

Ljubljanske novice. V cerkvi na Rožniku je vsak torek in vsak četrtek ob 6. uri jutraj stalna sv. maša. Ljubljanci radi hite na Rožnik, ker nudi jutrajni izprehod tja gori mnogo vžitka. — Zavarovani ognjegasci. Tukajšnje ognjegasno društvo namerava zavarovati ognjegasce za slučaj trajnega poškodovanja pri ognju. — Pekovski pomočniki so imeli predvčerajšnjim izredni občni zbor svojega društva. Izvolili so blagajnika in namestnike. Pri raznoterostih je povdarjal Urbar, da so nekateri mejstri dali nedeljski in nadomestni počitek, nekateri pa ne in da se dobe celo pekovski pomočniki, ki pravijo, da ne potrebujejo tega počitka. Na sestanku se je povdarjalo, da je treba proti dotičnim mojstrom, ki ne dajo omejenega počitka, in proti označenim pomočnikom nastopiti odločno pot. — Dobre želede ima pekovski pomočnik Janez Lunkar. Včeraj je snedel za stavo kar zaporedoma v pol ure 11 gorkih klobas in eno štruco. Ko je izpil nato eno steklenico sifona in en vrček pive, je izjavil, da mu to še ne zadošča. Ponujal je stavo za 10 kron, da sne zaporedoma še 5 klobas po 10 krajarjev, a nihče se ni upal sta-

viti z njim, ker so vsi dobili silen respekt pred njegovim obširnimi želodcem. — Pozor pri milodarjih! Po Ljubljani hodi nek 8 do 10 let stari deček prosjačit, češ, da je mati že dalje časa bolna v postelji. Dotičnega dečka mati Elizabeta Mehle je zdrava in so podatki dečkovim lažnivi. Treba bi bilo na paglavce, ki prosjačijo po mestu, bolj paziti!

V mejnarodni panorami, ki ostane otvorena še do 15. prihodnjega meseca, je tekoči teden, kot smo omenili, na vrsti potovanje po srednji Italiji. Kot povsodi v Italiji, so tudi tu posebno zanimive razne stavbe, pred vsem krasne cerkve s fasadami in notranjostjo. Zanimiv je tudi sloviti stolp v Pizi, potem razni spomeniki in vodovod v Lucci. — Prihodnji teden je na vrsti potovanje po slikovitih in zanimivih solnograških planinah: gorovje, gradovi, predori, posebno pa mesto Solnograd s svojimi mnogimi znamenitostmi. Solnograško je razdeljeno v štiri različne serije. — Potem sledi češko gorovje Krkonoši.

Najnovejše od raznih strani. Ženski profesorji. Rusko naučno ministerstvo je odredilo, da se ženske lahko nameščajo v nižji gimnaziji za profesorje. — Bik ga je nabodel. V Kurmianu je bik nabodel pastirja na roge. Pastir je vsled zadoblenih ran umrl. — Konje je kradla v Parizu tatinska družba izvoščkom. Sedaj so to tatinsko družbo pričeli na veselje vseh pariških izvoščkov. — Še eno krvavo dejanje rodbine Humbert je prišlo na dan. Pred leti se je ponesrečil nek uslužbenec te rodbine in zahteval dosmrtno pokojnino. Ker je ni dobil, grozil je bratu gospe Humbert Romanu Daurignacu, da da izpove važne stvari. Roman Daurignac ga je nek večer, ko je revež zopet prišel prosit, zadavil in ga obesil na vrtno ograjo, da bi se mislilo, da se je devež sam obesil. — Katoliška cerkev v Berlinu se zgradi. V Wiesbadenu umrl za sebnik Sonntag je ta namen zapustil petsto tisoč mark. — Petelin otroke umoril. V Semlinu je skočil petelin na igrajočega otroka in predno so mogli ljudje preprečiti nesrečo, je petelin izkljuval otroku oči ni možgansko mreno. Otroek je ostal na mrtev na mestu. — Delavski nemiri v Ameriki. Oborožena tolpa je vdrla v premogovnik blizu Williamstowna ter zahtevala od ondi poslujočih 25 delavcev, da puste delo. Ker se to ni zgodilo, vrgla je tolpa dinamita v jamo. Nastala je eksplozija in pet delavcev je bilo takoj ubitih. Ko so preostali prišli iz jame, sprejeli so jih demonstrantje s streli in jih mnogo ranili. — Povodnji na Ogrskem. Reka Szamso je stopila iz svojih bregov. Mesto Decs je preplavljeno. V Szeleni sta utonili dve osebi. Voda je odnesla neki mlin. Mlinar in njegova rodbina so utonili. — Demonstracija pri maturi padlih dijakov. Pri maturi na gimnaziji v Karlovcu je od 35 padlo 21 kandidatov. Propadli so ponoči pobili okna v gimnaziji in poslopje pomazali s črnilom. Pet dijakov so zaprli. — Velike povodnji v Sleziiji. Reki Visla in Odra s pritoki so poplavlile več vasi in polja. Železniški tir je na več krajih poškodovan. Voda je odnesla državni most pri Bistrici. Tudi Mor. Ostrova z okolice je pod vodo. Dvorni voz kneza Ferdinanda je moral kreniti drugo pot.

Petleten deček pokopan z vojaškimi častmi. V Mokerju pri Thornu je bil petletni sinček ondotne vdove Skenetzky poveljen od voza, katerega je vodil nek poročnik 176. pešpolka. Deček je ostal mrtev pod vozom. Pogreba nesrečnega dečka se je vdeležil ves častniški zbor pod vodstvom polkovnika in cela polnoštevilna vojaška godba je igrala pred krsto.

Kako se dela za »Lego Nazionale« Za poitalijancenje Primorja se v Italiji vedno bolj praktično zanimajo. V vseh tramvajskih vozovih v Milanu so loklici, naj se nabira za »Lego Nazionale«. Na dotičnem lepaku se vidi Rim v solncu, ki pošilja svoje žarke na Trst, Gorico, Istro in Dalmacijo.

Posebne vrste samomor. V garnizijskem zaporu na Dunaju se je poskušal usmrtiti nek vojak s tem, da je razbil steklo pri zaporu in posamezne kose stekla pogoltnil. Zdravnikom se je posrečilo, ga rešiti mučne smrti.

Karol May razkrinkan. Urednik „Kölnische Volkszeitung“ dr. Cardauna je razkrinkan pisatelja dr. Karola Maya. Priobčil je proti Mayu članek, v katerem mu dokazuje, da je spisal celo vrsto podlih, brezsrčnih romanov, kateri se prodajajo v posameznih brošurah. Te kolportажne romane je sedaj neka draždanska tvrdka izdala pod polnim imenom Mayevim, dasi je prej May tajil, da bi jih bil on spisal.

Humbertovo slovo od Pariza. Goljufica Humbert se je na poseben način poslovila od Pariza, kjer je ogoljufala ljudi za ogromne svote. Predno je pobegnila, prišla je k svojem krojaču, ki ni o njenih sleparijah še nič vedel, ter mu dala ček na 10.000 frankov z naročilom, naj si od teh zaračuni 7000 frankov za njen dolg, ostalih

3000 frankov pa naj ji izplača. Ker je bila banka že zaprta, ji je »hvaležni« krojač hitro iz svojega dal 3000 frankov, češ, da ček banki že prihodnji dan predloži. Humbertova je z smehljajem vzela 3000 frankov in odšla. Drugi dan je krojač pri banki izvedel, da je ček — ponarejen.

Kako je bilo 23 redovno rešenih v St. Pierru. Pred vulkaničnim izbruhom divjal je na Martiniqui volivni boj. V predmestju St. Pierra se je osnovala 400 črncev broječa soc. demokratiška družba, katere naloga je bila »propagando dejanja« izvrševati proti cerkvam in samostanom. Na zidovje samostana je ta družba nalepila lepake, na katerih je grozila, da bode samostan zažgan. Vseled strahu so sklenile sestre 48 ur prebiti v molitvi v kapeli, katero so zaprle. Tu jih je presenetil izbruh Mont Peleea. Od močnega zidovja obvarovane so mogle sestre kljub grozni vročini nepoškodovane ostati in o prvem trenotku, ko je pršla nevarnost, se rešiti. Vse osebe, ki se niso z njimi zaprle v kapelico, so zgubile življenje.

* * *

Sejmi po Slovenskem od 23. do 28. junija. Na Kranjskem: 23. v Bučki in Tržišču; 24. pri Sv. Juriju pri Svibnem, v Ormošnjicah, Matenji vasi, Drnovem, Škofjiloki, Boh. Bistrici, Rovitah pri Planini, na Mirni, v Česnjicah, Ribnici in Višnji gori; 27. v Strugah pri Beli cerkvi; 28. v Radečah. — Na slo. Stajerskem: 23. v St. Juriju ob južni žel., Sevnici in Soštanj; 24. v St. Juriju pod Tabrom, Konjicah, na Laškem, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., Podsedri, Setalih, Strasu in Ljubnem pri Celju; 28. v Gomilnici. — Na Koroškem: 24. v Gutšanju; 28. v Grajfenbergu. — Na Primorskem: 23. v Komenu; 24. v Ajdovščini, St. Evani in Boljuncu; 25. v Korminu (3 dni); 26. v Gorici in Divači; 28. v Novemgradu in v Cevdatu.

Društva.

(Ustanovna skupščina deželne zadruge izdelovalcev sodavice na Kranjskem) se vrši dne 22. junija 1902 t. j. v nedeljo popoldne ob 3. uri v vrtnem salonu gostilnega dvora »pri Zvezdi« (prej Ferline) v Ljubljani. Dnevni red: 1. Otvoritev skupščine po obrtnem komisarju. 2. Poročilo ustanovnega odbora. 3. Volitev predstojništva. 4. Sklep o visokosti letne zadruške doklade (§ 4). 5. Glasovanje glede pristopa k deželni zvezi kranjskih obrt. zadrug. 6. Glasovanje glede pristopa k na Dunaji se snujoči zvezi vseh deželnih zadrug. 7. Sklepanje o ceniku. 8. Predlogi. K tej velevažni skupščini nadeja se polnoštevilne udeležbe članov, osobito ker jej izvenkranjski tovariši, obrtni inštruktor c. kr. trgovskega ministerstva in drugi zastopniki prisostvujejo, z tovariškim pozdravom vstanovni odbor.

(Trbovljsko pevsko intamburaško društvo »Zvon« priredi v nedeljo dne 29. t. m. ali v slučaju zelo slabega vremena, dne 6. pr. m. izlet v Žalec v Savinjski dolini, kjer se vrši veliki tamburaški koncert v gostilni g. F. Hodnik v prid dijaškemu domu v Celju. Začetek ob 5. uri popoldan, vstopnina za osebo 60 vinarjev. Ker se čisti prebitek le v vme-njeno dobro delo vporabi, naj slavno p. n. občinstvo blagovoli, mnogobrojno se te veselice udeležiti in se preplačila hvaležno sprejmejo. Vstopnice pri blagajni.

Deželni zbor Kranjski.

Nad zbornico se zbira vihar. Naši poslanci so odločni najenergičnejše braniti koristi ljudstva in čast katoliško-narodne stranke in si od nasprotnikov nič pripustiti.

Dež. glavar je otvoril okoli 10. ure sejo. Poslanec dr. Schweitzer je izrekel željo, naj bi se poslancem poleg vabil poslal vedno tudi dnevni red. Nato je storil obljubo novoizvoljeni poslanec dr. D. Majaron.

Predlogi in interpelacije naših poslancev.

V današnji deželnozborni seji kranjskega dež. zbora so vložili poslanci katoliško-narodne stranke mnogo nujnih predlogov. V prvi vrsti je predlog za splošno, direktno in tajno volivno pravico v Kranjski dež. zbor, katerega omenjamo na uvodnem mestu. Na galeriji je bilo mnogo delavstva, ki je predlog sprejelo z velikim zadoščenjem in deputacija kršč. soc. delavstva se je pod vodstvom tovarša Jerihe iz Vevč prisla zahvaliti dr. Šusteršiču, kot načelniku katoliško-narodne delegacije v dež. zboru.

Posl. Žitnik je nujno predlagal, da se sedanji lovski zakon premeni na korist kmečkim posestnikom.

Posl. Mihael Arko je uložil dva nujna predloga:

o poddržavljenju mestne nižje realke v Idriji;

o urejenju in zboljšanju stanja gozdnih delavcev v eraričnih gozdih v Idriji.

Posl. Mejaš je uložil nujni predlog, da se v novitrg. pogodbi z Italijo odpravi vinska klavzula.

Posl. dr. Krek je predložil nujna predloga:

še v tem zasedanju naj vlada predloži načrt zakona za osuševanje ljubljanskega barja in

še v tem zasedanju naj vlada predloži načrt zakona o kmetijskih stanovskih zadrugah.

Poslanec dr. Šusteršič je nujno predlagal, naj se vlada pozove, da preskribi, da cesar sprejme vseučiliško deputacijo kranjskega deželnega zbora in naj vlada pri avstroogrskem carinskem tarifu in trgovinskih pogodbah varuje korist kmetijstva Avstrije in da naj z ozirom na zvezo z Italijo in Nemčijo ne žrtvuje avstrijskih koristi pri pogodbah.

Poslanec dr. Schweitzer je nujno predlagal:

Slavni deželni zbor skleni: C. kr. vlada se pozivlje, naj kar najhitreje preskribi na primeren način ter ukrene vse potrebno, da od pomore na deželi tako obšutnemu pomanjkanju kmetijskih delavskih moči.

Posl. Pogačnik je nujno predlagal: Vlada se pozivlje, da pri nagodbenih pogajanjih z Ogrsko res trdno in neizprosno varuje pravice in koristi, osebo pa kmetijske interese tostranske polovice.

Poslanec Drobnič vložil je dve prošnji:

1. za cesto Lepsenj, Žirovnica, Dolenje Jezero in Podlož;

2. za vodovod za vas Veliki vrh na Bervkah.

Poslanec Mih. Arko je vložil nujni predlog o zboljšanju stanja učiteljskemu osebju na c. kr. rudarski šoli v Idriji.

Dalje je stavil gospod posl. Jaklič interpelacijo, ako hoče vlada vse potrebno ukreniti, da se ribniški sodni okraj za uvoz prašičev takoj odpre.

Drugo interp. posl. Jakliča omenjamo na drugem mestu.

Tavčar je pri teh predlogih delal silno čudne geste, naposled se je oddaljil in šel na »nemško plat.« kjer je zabaval. Dr. Šusteršič kliče: »Dr. Tavčar je že nervozen in že v prvi seji!« Smeh.

Deželni glavar naznani, da so se predlagatelji izrekli, da bodo utemeljevali nujne predloge, ko bo dnevni red današnje seje rešen.

Vihar.

Združena nemška in slovenska liberalna stranka je hotela pri volitvi raznih odsekov v današnji seji narediti nepopisno krivico ter po svoje pometati z glasovi katoliško-narodne stranke. Naša stranka je zahtevala, da se po razmerju števila poslancev posameznih strank volijo zastopniki v odseke, nasprotniki po nočejo tega pripoznati. Z ozirom na to je katoliško-narodna stranka zastopala svoje nujne predloge za današnji dnevni red, da tako prej počaka, da se od nasprotne ji stranke izvrši ta čin in da po tem odmeri svoje korake. Vršiti bi se torej morale volitve v odseke takoj. To je pa baron Schwegel spravilo v silno zadrego. Videl je, da se mu splotka razkrinka. Da si pridobi nekaj časa, se oglasi k besedi in se sklicuje na poslovnik, češ, da se mora utemeljevanje nujnih predlogov takoj izvršiti.

Deželni glavar hoče ugoditi Schweglu.

Dr. Šusteršič: Jaz konstatiram, da je v tej zbornici deželni glavar predsednik, ne pa baron Schwegel, ki si misli to oblast lastiti menda radi tega; ker ima toliko volivcev za seboj. § 21. poslovnega reda govori, da se mora debata precej dopustiti, to je, ako predlagatelj želi. Jaz bi torej na srce polagal deželnemu glavarju, da je on predsednik. Konstatiram, da je deželni glavar že preje proglasil, da so nujni predlogi zastopavljeni za dnevni red. Vem, zakaj je baron Schwegel sedaj prišel na dan s poslovnikom: zato, ker je s celo svojo stranko v škripih. Ona stranka hoče izvršiti nečuvno krivico, najhujše nasilstvo pri izvolitvi odsekov. Časa si hoče pridobiti. Mi pa nismo tukaj, da bi opravljali posele veleposestnikov, in nimamo za to nobenega povoda. Mi smo tu, da zastopamo interese ljudstva, ki stoji v ogromni večini za nami, in si ne pustimo diktirati od nobene stranke, najmanj pa od take, ki ima celih 53 volivcev za seboj. (Smeh. Burno pritrdjevanje.) Konstatiram še enkrat, da je deželni glavar že proglasil, da se nujni predlogi zastopajo za današnji dnevni red.

Schwegel ponavlja svoj nazor, katerega pa že samo besedilo pobija. Tavčar: »Šusteršič hoče voditi celo zbornico.« Šusteršič: »Najhujše še le pride!«

Šusteršič še enkrat povdarja, da besedilo poslovnega reda ne govori za Schweglov nazor. Mi nismo v zadregi takoj utemeljevati svoje predloge, ampak hočemo, da se »ad perpetuum memoriam« razkrinka pred ljudstvom nasilje pri volitvi odsekov. To lumparijo hočemo videti!

Tu nastane velik vihar. Tavčar bije ob mizo, Pirc skače, Schwegel stoji ves bleđ. Tavčar upije: »Lumparijo nam očita!« Šusteršič: »So več pride! Lumparija je!« Pirc udari ves jezen ob mizo. Šusteršič kliče: »Ta mali Pirc bo še iz kože skočil. Počil bo!«

Dež. glavar graja dr. Šusteršiča radi besede »lumparija«.

Schwegel hoče govoriti. Šusteršič: Besedo imam še jaz. Grajo dež. glavarja, vzajem na znanje, a na stvari to nič ne izpremeni.

Hribar prodaja svojo juristarijo in želi, naj bi se takoj čuli nujni predlogi, ker sicer je to »komedija«. Šusteršič: »Mi hočemo, da se odseki volijo!« Glavar kara Hribarja radi besede »komedija«. Hribar pravi, da ne misli, da so predlogi komedija, pripoznava, da so dobri. On ne pojde nikdar na polje take polemike, kot se je danes čula in katero so uvedli v parlamentarno življenje dunajski kršč. socijanci. Šusteršič: »Vi ste bili že na vseh drugih poljih!« Hribar pravi, da so bili predlogi nalašč za lase privlečeni. Šusteršič: »To je logika! Prej pravi, da so dobri, sedaj so pa za lase privlečeni!« Hribar končno želi, da bi bil v dež. zboru tak mir, kot je bil prej. (Šusteršič: Ko ste se dobro imeli!« Dr. Brejc: Ako se Vam predlogi zde dobri in nujni, kar sami jih tudi stavite in jih lahko tukaj utemeljete!)

Poslanec dr. Schweitzer pravi, da je jasno, da se po utemeljevanju nujnosti predlogi oddajo odseku, kakor je tudi v posl. redu, zato hočemo, da se prej odseki volijo, da vemo, komu predloge izročiti. (Ploskanje) Hribarju pravimo, da onega tona, katerega je mislil, niso uvedli kršč. socijanci, ampak prijatelji njegovih zaveznikov. Vsenemci.

Ferjančič: Galerija je ploskala. Mi moramo vedeti, kakšni so predlogi, v kake odseke spadajo. (Smeh. Klici: Saj so bili prebrani! Pa bodete še ališali!)

Glavar prekine sejo za 10 minut. Po odmoru izjavi glavar, da imajo poslanci pravico zastopati nujne predloge in jih utemeljevati v isti seji. Sicer pa smo že prestopili na dnevni red in že rešili 2 točko dnevnega reda.

Ferjančič pravi, naj glavar zbornico popraša. Dr. Šusteršič: »V katerem poslovniku pa to stoji?« Ko se dr. Šusteršič oglasi k besedi, protestira Hribar, češ, da je Šusteršič o isti stvari govoril, večkrat se pa o isti stvari ne sme govoriti. Glavar: »Jaz ne vem, kaj misli govoriti dr. Šusteršič.« Šusteršič: »To ve Hribar, on je vseveden!« (Smeh.) Glavar: »Tu se gre za nov predlog Ferjančičev.« Šusteršič: »K temu se oglašam k besedi!« Ferjančič: »Ni predlog, samo mnenje!« Glavar: »Nova stvar je in o tej novi stvari se lahko govori.«

Dr. Šusteršič pravi, da je debato o enunciaciji dež. glavarja sedaj začel sam predsednik narodno-naprednega kluba, ki je kot tak vendar najbolj pameten. (Tavčar upije.) Dr. Šusteršič: »Zakaj ste tako razburjeni radi tega? Ferjančič je započel debato.« Hribar: »Trikat že govori! Protestiram!« Šusteršič: Da sedaj jaz govorim! Ferjančič naj pove tisti § v poslovniku, ki pravi, da bi bil glavar navezan prašati zbornico! Če bi se to zgodilo, ne pomeni to drugega, kakor izpremeniti poslovnik dež. zbora. Za to nas ne bodete dobili nikdar! Obžalujem, da je dež. glavar dr. Ferjančiču v tem sploh besedo dal.

Dr. Krek opozarja na § 16. po katerem dež. glavar določa dnevni red. Enunciacija dež. glavarja je že izvršena, ko je izrečena.

Glavar se ni oziral na Ferjančičevo željo. Tavčar: »Mi pa protestiramo!« Dr. Brejc: »Prosto Vam je!« Schaffer zahteva, da se protest zabeleži v zapisnik. Dr. Šusteršič: »U je!«

Zbornica prestopi na dnevni red.

Volitev v odseke.

Pri tej točki se oglasi dr. Šusteršič: V vseh parlamentih je običaj, da se stranke dogovore, po kakem ključu bodo zastopane in o konstituiranju odsekov. Nič drugega nismo zahtevali od nasprotnih strank, kakor da se odseki volijo po matematičnem ključu, da ima vsaka stranka toliko zastopnikov, kolikor ji gre po številu glasov. V bistvu bi ostalo isto razmerje glasov v odsekih kakor je v zbornici.

Upravičena ta zahteva se je odklonila, dasi se je od jako merodajne strani dejalo, da je upravičena. Vzemite na znanje sledeče: Naša stranka se ne udeležila volitev v odseke. (Tavčar: »Ker se Vam delati ne ljubi.«) Šusteršič: »Ta je pa Vaša! Ker smo mnogo članov hoteli v odsekih, zato se nam delati ne ljubi! Tavčar druge ljudi sodi po sebi! Noben po-

slanec katoliško-narodne stranke ne sprejme volitve v odsek in se tudi sej odsekov ne bo udeleževal, in stranka bo iz tega položaja izvajala tiste konsekvence, katere smatra, da je dolžna ljudstvu. Nasprotni stranki niste zadovoljni, ker sta vsled privilegijev v večini, ampak hočete še povečati te privilegije, da si pomnožite število svojih sedežev v odsekih. Ljudstvo Vas bo sodilo. (Galerija udari v gromovit plosk. Tavčar upije na galerijo: »Vi nimate nič govoriti!« Klici z galerije: »Mi smo volivci!« Tavčar: »Kregar je na galeriji!« Šusteršič: »Tavčar se volivcev boji!«

Poslanec dr. Ferjančič predlaga, da se zviša število mandatov v odsekih.

Dr. Šusteršič pravi na to, da bodeta nasprotni stranki jako težko zasedli ta pomnožena mesta, ker jih je samo 20. Leta 1895. je bila začetkom zasedanja kat. narod. stranka zastopana v deželnem zboru s 16 poslanci in je imela v fin. odseku 5 članov, liberalna tri, Nemci štiri. To hoče tudi danes.

Ferjančičev predlog, da se število mandatov pomnoži, je sprejet, nakar se vrši volitev v odseke. Volitve se katoliško narodni poslanci niso vdeležili. Razni spisi se odstopijo odsekom.

Celjska slovenska gimnazija.

»Bohemija« poroča, da je Körber obljubil nemški ljudski stranki, da se bo celjska slovenska gimnazija premestila prihodnje šolsko leto iz Celja.

Deželni posl. dr. Brejc, dr. Šusteršič in tovariši so danes popoldne v kranjskem deželnem zboru vložili o tej zadevi nujni predlog.

Ven z razširjenjem volivne pravice!

Danes popoldne je poslanec dr. Šusteršič utemeljeval nujni predlog za splošno, direktno, enako, tajno volivno reformo. Povdarjal je, da to ni nikak obstrukcijski predlog in da bi ga tudi v rednih razmerah katoliško-narodna stranka kot prvega vložila, ker je to volivcem obljubila. Semtertje so se čuli mejklici liberalcev, a dobili so nazaj imenitno zafrkacije, da so onemeli.

Živio, živio, živio dr. Šusteršič! Čast mu za njegov odločni nastop v zbornici! V boj za pravice ljudstva! To zahtevamo od vseh naših poslancev!

Volivci.

Deželni zbor.

(Po sklepu lista.)

Dr. Šusteršič je v izbornem govoru zahteval, da se sedanji volivni red izpremeni na podlagi splošne in enake volivne pravice. Nato vstane Hribar ter pravi, da predno se to sprejme, se morajo razmere tako izpremeniti, da bi duhovščina neimela več vpliva na ljudstvo, da bi spovednico zlorabljala pri volitvah. Na to nečuvno razžaljenje katoliške duhovščine se dvignejo ljudski poslanci in zahtevajo, da mora Hribar preklicati.

Toliko časa ne sme govoriti dalje, dokler ne prekliče. Ker hoče brez preklica govoriti dalje, nastane obstrukcija. Katoliško-narodni poslanci ropotajo in vpijejo: Preklicati! Udrihajo s knjigami in kličejo Hribarju: »Na farovž peše in se duhovnikom laže, da se naj pri njem zavarujejo, tukaj jih pa sramoti! Kaki svobodnjaki so to, če ne dajo ljudstvu svobode! Sami hočejo vse terorizirati, drugemu nikomur ne dovoli prostosti!« Velikanski hrup traja že četrte ure. Vsa zbornica kriči.

Pri želodčni bolezni

rogaško vodo!

Pri kroničnem črevesnem katáru zjutraj gorke

rogaške vode!

Umrli so:

20. junija Josip Hofman, zasebni uradnik, 42 let, Kolodvorske ulice 28, se je ustrelil.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm

Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vstrevi	Nobo	Podlaga v 24 urah
20. 9. zveč.	730 8	13 2	sl. jrah.	dež	
21. 7. jut.	731 0	13 0	sl. jrah.	dež	2 4
21. 2. popol.	732 8	16 2	sl. jug.		

Srednja večerajšnja temperatura 16 7°, normale: 18 3°.

Skupni državni dolg v notah	101:85
Skupni državni dolg v srebru	101:60
Avstrijska zlata renta 4%	120:85
Avstrijska kronska renta 4%	99:75
Ogerska zlata renta 4%	120:65
Ogerska kronska renta 4%	97:90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1:80—
Kreditne delnice, 160 gld.	682—
London vsta	240 12 ¹ / ₂
Nemski drž. bankovci za 100 m. nem drž. velj.	117:80
20 mark	23:47
20 frankov (napoleonor)	19:08
Italijanski bankovci	94—
C. kr. cekini	11:25

Pšenica za junij	K	9 67	do	9 68
„ „ jesen	„	8 20	„	8 21
Ri za juni	„	7 98	„	8 —
„ „ jesen	„	6 92	„	6 93
Koruzna za junij	„	5 80	„	5 81
„ „ juli-avgust	„	5 81	„	5 82
„ „ sept.-oktober	„	—	„	—
Oves za junij	„	7 48	„	7 49
„ „ jesen	„	6 13	„	6 14

Pšenica za junij	9 15	9-20
oktober	7-92	7-93
Ri za maj	"	"
" " oktober	6 54	6-56
Oves za maj	"	"
oktober	5 80	5-82
Koruza za maj	"	"
" " julij	5-4	5-05
" " avgust	5-11	5-12

Dunajski trg.			
Pšenica	banaska	K	9-65 do 10-20
"	južna tel.	"	9-95 10-30
Rž	"	"	7-80 8-10
Ječmen	"	"	— " —
"	ob Tisi	"	— " —
Koruzna	ogerska, stara	"	— " —
"	" nova	"	5-40 5-45
Cinkvant	" stara	"	— " —
"	" nova	"	6-25 6-65
Oves	srednji	"	7-55 7-75
Fižol	"	"	7-25 10-—

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1	30	Pšenična moka 100 kg	30	40
» » II. »	1	10	Koruzna » »	18	—
» » III. »	1	—	Ajdova » »	29	50
Telečje meso »	1	40	Fizol, liter	—	25
Prasičje » sveže	1	70	Grah, » » » » »	—	50
» » prek.	2	—	Leča, » » » » »	—	25
Kostrunovo meso »	1	—	Kaša, » » » » »	—	20
Maslo » » »	2	60	Ričet, » » » » »	—	—
Surovo maslo . . .	2	40	Pšenica . . . 100 kg	20	40
Mast prasičja »	1	50	Rž . . . » » » » »	16	—
Slanina sveža »	1	40	Ječmen . . . » » »	18	—
» » prekajena »	1	60	Oves . . . » » » »	16	60
Salo » » » » »	1	30	Ajda . . . » » » » »	14	40
Jajce, jedno . . .	—	6	Proso, belo, » » »	15	60
Mleko, liter . . .	—	18	» » » navadno » »	14	—
Smetana, sladka liter	—	80	Koruzza » » » » »	12	60
» » » kislá » »	—	80	Krompir » » » » »	6	—
Med kg	—	—	Drva, trda, m ³ . . .	8	—
Piščanec . . . »	1	20	» » » mehka, » » »	5	50
Golob . . . » » »	40	—	Seno, 100 kg . . . »	8	—
Raca, » » » » »	—	—	Slama, » » » » »	7	—
Zajec . . . » » »	—	—	Stelja, » » » » »	—	—

včeraj nekdo na poti na Rožnik Bonačev
vozni red, v katerem je bila neka **važna**
listina, ki je razun lastnika ne more nihče
rabiti. Pošteni najditelj se prosi, da bi jo
proti nagradi vrnil lastniku ali jo oddal v
uredništvu Slovenca.“ 762 1-1

V službo sprejme se takoj 756 3-1

špecerijske stroke, zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, pri

Urban Weber-jevih nasl.
na Zalemlogu, pošta Železnike.

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI.

F. HITI, 733 6-2

Pred škofijo štey. 20.

✚ Zunanja naročila se točno izvršujejo.

želi takoj vstopiti k pošteni družini ali vdovi na hrano in stanovanje. 749 3-2

Več izyé se pri upravníštvu »Slovenca«.

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

V LJUBLJANI za drugo upravno leto 1901.

		K	h			K	h
	Gotovina dné 31. decembra	28 726	25	1	Račun deležev:		
1	Račun deležev:				izplačani	640	—
	vplačani	4.395	—	2	" hranilnih vlog:		
2	" hranilnih vlog:				dvignjene	1,127.372	64
	vložene	1,357.161	16	3	" posojil:		
3	" posojil:				izplačana	2,258.352	87
	vrnjena	1,851.793	55	4	" naloženega denarja:		
4	" naloženega denarja:				vloženo	697.677	61
	dvignjeno	694.010	45	5	" reescompta:		
5	" reescompta:				vrnjen	783.179	88
	prejet	913.539	18	6	" obresti:		
6	" obresti:				izplačane obresti hranilnih vlog	7.818	50
	prejete obresti posojil	50.994	63		plačane obresti reescompta . . .	8.598	71
	prejete zamudne obresti	166	69		povrnjene obresti	89	07
	prejete obresti nalož. denarja . . .	199	89	7	" upravnih stroškov:		
	prejete obresti rezerv. zaklada . .	90	75		izplačani	8.216	98
7	" upravnih stroškov:			8	" inventara:		
	povrnjeni	3.296	24		dokupljen	115	58
8	" doneskov rezervi:			9	" prehodnih zneskov:		
	vplačani	232	12		izplačani	130	—
9	" prehodnih zneskov:			10	" nagrad:		
	vplačani	116	31		izplačane	130	—
				11	" davkov:		
					plačani	379	50
					Gotovina dné 31. decembra 1901 . .	12.130	88
		4,904.722	22			4,904.722	22

		K	h			K	h
1	Račun obresti:			1	Račun obresti:		
	prejete obresti posojil	50.994	63		izplačane obresti hranilnih vlog	7.818	50
	v letu 1900 za leto 1901 prejete				kapitalizovane obresti hran. vlog	25.664	08
	obresti posojil	4.699	25		za l. 1902 plačane obresti posojil	7.328	76
	prejete zamudne obresti	166	69		plačane obresti reescompta . . .	8.598	71
	za l. 1901 zaostale obresti posojil	7.875	09		v letu 1901 za leto 1900 prejete		
	prejete obresti nalož. denarja . .	199	89		obresti posojil	1.427	39
	za l. 1902 plačane obresti rees-				v letu 1901 za leto 1902 prejete		
	compta	1.741	33		obresti reescompta	1.006	42
2	„ upravnih stroškov:				povrnjene obresti	89	07
	povrnjeni	3.296	24	2	„ upravnih stroškov:		
	predplačani	506	67		izplačani	8.216	98
				3	„ inventara:		
					odpis	215	58
				4	„ davkov:		
					plačani v letu 1901	3.79	50
				5	„ zgube in dobička:		
					čisti dobiček za leto 1901 . .	8466	14
		69.479	79			69.479	79

		K	h			K	h
1	Račun blagajne:			1	Račun deležev:		
	stanje dné 31. decembra 1901 .	12.130	88		stanje dné 31. decembra 1901 .	15.255	—
2	posojil:			2	hranilnih vlog:		
	stanje dné 31. decembra 1901 .	1,167.044	—		stanje dné 31. decembra 1901 .	885.538	28
3	naloženega denarja:			3	reescompta:		
	stanje dné 31. decembra 1901 .	7.408	77		stanje dné 31. decembra 1901 .	279.084	15
4	inventara:			4	rezervnega zaklada:		
	stanje dné 31. decembra 1901 .	1.200	—		stanje dné 31. decembra 1901 .	2.138	10
5	obresti:			5	obresti:		
	za l. 1901 zaostale obresti posojil	7.875	09		za l. 1902 plačane obresti posojil	7.328	76
	za l. 1902 plačane obresti rees-			6	prehodnih zneskov:		
	compta	1.741	33		stanje dné 31. decembra 1901 .	116	31
6	upravnih stroškov:			7	zgube in dobička:		
	za leto 1902 plačani	506	67		čisti dobiček za leto 1901 . .	8.466	14
7	prehodnih zneskov:						
	stanje dné 31. decembra 1901 .	20	—				
		1,197.926	74			1,197,926	74

V Ljubljani, dné 18. junija 1902.

761 1-1

Dr. Matija Hudnik l. r. predsednik.

Anton Putrlch l. r. podpredsednik.

Josip Čad l. r., **Josip Maček**, l. r., **Eljza Predovič** l. r., **Josip Turk** l. r., **Jakob Zalaznik** l. r.,
odborniki.

Pregledali in v redu našli:

Aljozij Lavrenčič l. r., **Robert Pollak** l. r., **Ludvik Štrcelj** l. r.

Leo Rogl, knjigovodja.

Vozni red

avstrijskih državnih železnico,
veljavno od 1. junija 1902.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnjemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischil, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 5. uri 41 min. popoldne ob nedeljah in praznikih v Podnart.
- Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
- Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischil, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
- Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.
- Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
- Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
- Ob 8. uri 38 min. zvečer ob nedeljah in praznikih iz Podnarta.
- Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
- " 2. " 05 " popoldne " "
- " 6. " 50 " zvečer " "
- " 10. " 25 " ponoči " "
- (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
- " 11. " 06 " dopoldne " "
- " 6. " 10 " zvečer " "
- " 9. " 55 " ponoči " "
- (ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:	Prihod:
Ob 7:15 zjutraj	Ob 6:34 zjutraj
" 8:13 popoldne	" 12:29 popoldne
" 8:10 zvečer	" 7:30 zvečer

Stavbeni klepárji

spretni, samostojni delavci, dobé trajno delo, kakor tudi inštalatér za vodovodna dela, pri

L. M. ECKER-ju v Ljubljani.

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam Giesshüblske kisle vode.

17 23

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastojni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specializiranih prodajalnicah in trgovinah z živilskimi in vinom. Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassen-ju v Ljubljani.

Ivan Rebek

ključavničarski mojster

v Celju, Poljske ulice št. 14

priporoča 652 6-5

najfinije, najboljše in najvarnejše

patentirane

strelne priprave proti toči

iz kovanega železa.

Ceniki 3 opisom uporabe na zahtevanje brezplačno.

Prodá se prostovoljno

enonadstropna hiša

v dobrem stanu v Hradeckega vasi št. 1, pri dolenski mitnici, zaradi odpotovanja iz Ljubljane. — Natančneje se poizvé pri lastniku ravno tam. 748 3-1

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev lesovja, preprečuje gnitობო, oprhlost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi trdnja **BRATAEBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. 524 15 11-2

Vnanja naročila proti povzetju.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ljubljanska umetna razstava I. vrste. Fotoplastiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

Danes soboto 21. junija zadnjič razstavljeno:

Zanimivo potovanje po srednji Italiji.

Od nedelje 22. do 28. junija razstavljeno:

Potovanje po slikovitih in zanimivih solnograških planinah.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. zjutraj do 9. zvečer. 768 1-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Vetrnik. Drugi zvezek: poglavje o upanju in molitvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih. Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani naslednje povesti za mladino: "Ljubite svoje sovražnike" — s podobami. "Marilina otroka" — s podobami. "Maron, krščanski deček z Libanona" — s podobami.

Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

V Domžalah na bivšem posestvu Wenzel-a, sedaj g. Kaušek-a, oddá se takoj v najem pod zeló ugodnimi pogoji

759 3-1

gostilna

s kegljiščem, lepim vrtom in sobami za tujce.

Več se izvé v zalogi Puntigam v Ljubljani.

Dobra gostilna

z lepim senčnatim vrtom in kegljiščem, na na jako živahnem kraju v Ljubljani, odda se takoj v najem pod zeló ugodnimi pogoji.

760 3-1

Pojasnila v zalogi Puntigam v Ljubljani.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svilenem in zlatem vezanju. — Izdeluje tudi bandera in baldahine ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene pa mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-voljno prevzame. 704 36

Enonadstropna hiša

skoraj nova, obstoječa v pritličju iz dveh sob, zelo prostorne kuhinje, jedilne shrambe in kleti, v prvem nadstropju pa iz 4 lepih sob in hodnika. Poleg je dvorana, svinjak in tudi 1500 m² vrta.

V hiši, ki je sredi Begunj, je gostilna ter je pri-pravna tudi za trgovino, prodajala se bode 24. junija 1902 iz proste roke.

Več se izve pri Heleni Meden v Begunjah nad Cerknico, št. 6. 693 3-3

Dva učenca

zmožna slovenskega in nemškega jezika, iz dobre krščanske hiše, se takoj sprejmeta v trgovino z mešanim blagom. 735 5-4

Kjé, pové upravništvo „Slovenca“.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 36 52-24

Lasni izdelek. Ceniki franko in brezplačno.

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega družega blaga za stavbo, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

Prediskarja.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 18 27

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Prediskarja.

Zaloga šivalnih strojev

JAN. JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopnik izvršnih „Dürkopp“- in „Waffenrad“ koles.

Umetnijski zavod

B. ŠKARDA v Brnu.

Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve, Ceniki in strokovni svet brezplačno. Osemkrat odlikovan s prvimi darili

Koledar
 katoliškega tiskovnega društva
 v Ljubljani za l. 1902
 Z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učenec za več ko 400 solarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katoliški“ Bukvarni krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več. 126 26-19

Dobre ure cenó

s 3letnim jamstvom razpošilja tovarna ur v Mostu

HANNS KONRAD

trgovina z urami in zlatino Most (Brux) št. 234, Češko.

Dobre rem. ure iz nikla gl. 3-75
Prave srebrne rem. ure „5-80
Pristne srebrne verižice „1-20
Budilniki iz nikla „1-95

Moja trdka je odlikovana s s. e. kr. orlom, z zlatimi in srebrnimi svetinjami in ima na razpolago na tisoče priznanskih pisem. — Cenik s podobami brezplačno. 573 100-13

Najcenejši kraj za nakupovanje politiranega ali pobarvanega pohištva za bale in vse druge prilikoosti je pri

IVAN DOGAN-U

mizarju in prodajalcu sobne opreme v Ljubljani, Dunajska cesta št. 15 v Medjatorji hiši.

Ceniki s podobami postelj, različnih omar miz, stolov itd. zastoj in franko. 8 (12)

Največje, najhitreje ter najvarneje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo v

AMERIKO.

Hamburg - New York le 6 dni.

Vožne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena

agentura Hamburg - Ameriške Linije, v Ljubljani, Mariljnov trg št. 1, nasproti frančiškanski cerkvi.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezma tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 52-3

Ana Hofbauer,

imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Imam večjo zalogo VOZOV

vseh vrst. 692 6-3

Vozove izdelujem po najnovejši dunajski in pariški modi.

FRANC WISJAN,

Izdelaovalec vozov Ljubljana, Rimska cesta šte. 11.

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenačnimi uspehi izkušena in zajemeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.

Mnogostevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (17)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkoczy v Ljubljani, A. Rant v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Domača umetna steklarija

Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svinoem obrobljenim belim ali barvenim steklom, s steklom z umetno slikarijo

strokovnjasko dobro, zija čeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najprostejšega do najfinjšega št. 50/Z.

Okvirja tudi slike in podobe, prenavlja in popravlja stare predmete.

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana fvdka za stavbeno in umetno steklarstvo AVUGST AGNOLA v Ljubljani, v polnem in lepem soglasju s gotško arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanijski cerkvi v Smartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okraskih, strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpajočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu s mirno vestjo zaupamo slična dela.

V prepričanju, po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmerne. Priporoča se kar najtopleje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer s malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

Župni urad v Smartnem pri Litiji dne 9. februvarija 1901.

Ivan Lavrenčič, župnik in dekan.

Prevezma tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 737 52-47

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko.

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom. 745 12-2

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje pletenine in žice, pletene s strojem po uzocih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-nike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo medene, pocinjene in železne tkanine za stroje, mline, okna, line, kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, razno leseno (suho) robo itd. po najnižji ceni.

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 65